

5837 2334

Cesti rahwa Rasuline Kalender 1893

aasta peale.

Sisu:

	Lehek.		Lehek.
Sünd. asjade ajaarw	26	Raudtee sõiduhinnad	37
Kroonupühad	26	Mööbdud, kaalud ja	
Meie suure Wene-Reisri		rahad	37
suguwõsa	26	Koduloomade paarimise	
Laadapidamise päewad	28	aeg	39
Weneriigi suurus	30	Sugutamise wõimu aeg	40
Uuu-liigid	31	Kandmise aeg	40
Kirjade ja pakkide posti-		Imewate loomade wõe-	
raha	32	rutamise aeg	40
Telegrammid	33	Tähtsamad sündmused	40
Kroonu hoiulaskjad	34	1891—1892	
Stempelpoognate hind	34	Glajad ja muusika	41
Stempelmargid	35	Üks ainus elu	45
Protseptide tabelid	35	Ülesanned	47
Kirikliste ameti-tali-		Haljatilgad	47
tuse juures tarwilised		Ülesannete seletused	49
tunnistused	36	Kuulutused	50

S. Laakmann'i trükk, Tartus 1892.

E. E. Testa Kiwiraiumise töökoda.

Tartus, Maarja loguduse ehk Eesti matuseata wadn.

Ladu ja pood Wene nultsas nr. 4, puusilla ligidal.

Graniti- ja marmori-kiwi tahumise ja lufseppa töökoda.

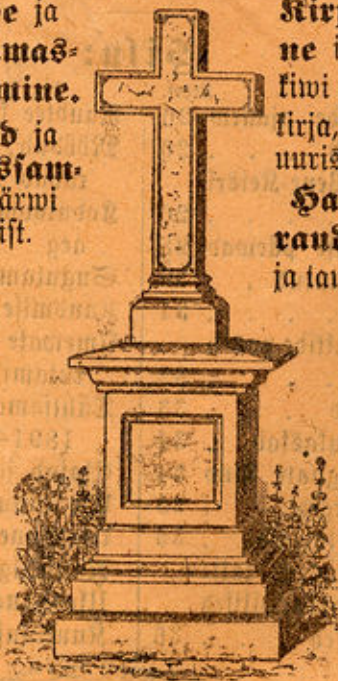
Ehitustööde ja
mälestusfammast
te walmistamine.

Surnuristid ja
haua mälestusfammast
bad mitme wärwi
kiwimaterialist.

Töötuba,
kus ehituse
junres pruun-
gitawaid
ilustusi gip-
sist, tsemendist
ja kiwist wal-
mistatakse.

Iga sugu
ilustusi on
ladus seismas.

Tellimised joonestuste ja mudelite jär-
ele saawad korrapärast ja auusaste täidetud. Ka on se-
al päewa-
pildid endistest töödest näha.

Kirja graweerimi-
ne igaseltsi metalli ja
kiwi sisse, mitmesugust
kirja, kiri kas sisse
uuristatud ehk kõrge.

Haua ristid ja
raud-aiaid walatud
ja tautud rauast wäga
odawa hin-
na eest.

Pingid,
metallristid,
ristikujud
j. n. e.

Wanade
haua-ehete
parandamise
kuldamise ja,
mis kes'ab.

See töö, odawa hind.

Cesti rahwa Kasuline Kalender 1893

aasta tarwis pärast meie Issanda Jeesuse Kristuse sündimist.
Sel aastal on 365 päewa.

Märkide seletus.

● Noor: kuu.

● Esimene weerand.

● Täis: kuu.

● Viimne weerand.

p. = püha. — hom. = hommikul. — e. l. = enne lõunat. —
m. ja ' = minut. — p. = pärast ehk päew. — õht. = õhtul. —
p. l. = pärast lõunat. — k. = kell. — t. = tund.

Päewa-warjutused.

Aastal 1893 warjutatakse päikest kaks korda. Esimene
täieline päewa warjutus on 4. Aprillil, teine ringwormiline
päewa warjutus on 27. Septembril, mõlemad Tartus
mitte näha.

Aasta jagude muutmised.

- 1) Rewade algab 8. Märtsil kellu 11 enne lõunat.
- 2) Suwi algab 9. Juunil kellu 7 hommikul.
- 3) Sügise algab 10. Septembril kellu 10 õhtul.
- 4) Talw algab 9. Detsembril kellu 4 peale lõunat.

Kaks ristikest (**) näbala päewa arwu-numbri ees
tähenawad, et see on kiriku ehk kroonu-püha, mis kirikus
pühitsetakse; üks ainus (*) tähendab, et päew on mälestuse
p., mis kirikus ei pühitseta, aga mil kohut ja fooli ei peeta.

Довозено цензурою. — Дерпт, 3 Июля 1892 года.

Trükitud H. Laakmann'i kulu ja kirjadega Tartus.

Januar.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisel.
------------------------------	--------	---------------------------

Rääri p. Kristuse ümbertõikamisest. Eufr. 2, 21.

**1 Reede	Rääri päew.	Segane
2 Laup.	Abel, Set	

Pühap. p. Rääri p. — Jeesus põgenes Egiptuse maale. Mat. 2, 13—23.

3 Pühap.	Enof	Udune.
4 Esmasp.	Metusala	
5 Teisip.	Simeon	Külm.
**6 Keisnäd.	3 Kuninga p.	● 3, 15' e. l.
7 Neljap.	Melchior	
8 Reede	Erhart	Lumesadu.
9 Laup.	Kaspar	

1. Püh. p. 3. Kuu. p. — 12 aastane Jeesus templis. Eufr. 2, 41—52.

10 Pühap.	Paawli päew.	Selge.
11 Esmasp.	Higinus	
12 Teisip.	Rein	Lumesadu.
13 Keisnäd.	Hilarius	● 8, 13' e. l.
14 Neljap.	Robert	
15 Reede	Feliks	Udune.

16 Laup.	Erdrmann	Tuuline.
2. Püh. p. 3. Kuu. p. —	Pulmad Kaana linnas. Joann. 2, 1—11.	
17 Pühap.	Tõnise päew.	Heitlikud ilmad.
18 Esmasp.	Erdrain	
19 Teisip.	Saara	
20 Keisnäd.	Fab. Sebast.	● 3, 57' e. l.
21 Neljap.	Agnes	
22 Reede	Wintsents	Külmetab.
23 Laup.	Emerentsia	

9. p. e. Krist. ülest. p. — Tõõteghad tolinamäel. Matt. 20, 1—16.

24 Pühap.	Timoteus	Udune.
25 Esmasp.	Paawli ümb.	
26 Teisip.	Hans	Lumesadu.
27 Keisn.	Krüstomus	● 9, 58' p. l.
28 Neljap.	Kaarel	
29 Reede	Samuel	Tuiskab.
30 Laup.	Ludowika	

8. p. e. Krist. ülest. p. — Külwajast. Eufr. 8, 4—15

31 Pühap.	Polikarpus	Selge.
-----------	------------	--------

1	jaanuaril tõuseb päike: l. 8, 42 m., lüh. looja: l. 3, 37 m.
11	— — — — 8, 27 — — — 3, 59
21	— — — — 8, 7 — — — 4, 23

Tähtsamad tööd nääri-kuul. Kartuli
keldred ja hunnituid külma eest kaitsema, jääkelder aga
lahti hoida, et külm hästi fikse peaseb, jääd keldrisse
wedada. Naba mulda ja tiitide põhja lämu põldude
peale wedada. Ehituse ja põletis-puude wedamine. Põllu-
riistad parandada ja korrale seadida. Rammad emmised
soojas ja lühikes laudas hoida. Kuuse ja männa läbifid
ja saare ja lepa seemneid korjata.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisel.
1 Esmasp.	Brigita	Tuuline.
*2 Teisip.	Rüünla p. Maarja p.	
3 Keisnäd.	Hanna	Udune.
4 Neljap.	Veronika	● 6, 3' p. l.
*5 Reede	Ugate	} 25i nädal.
*6 Laup.	Dovra	

Paastu Pühap. — Kristuse kannatamisest. Luuk. 18, 31—43.

7 Pühap.	Rikard	Rülmad
8 Esmasp.	Salomon	ilmad.
9 Teisip.	Wastla päew	
10 Keisnäd.	Tuha päew.	
11 Neljap.	Güwrosina	● 4, 0' p. l.
12 Reede	Karolina	
13 Laup.	Beeninga	Pilwine.

1. Pühap. paastus. — Kristust kiusatakse. Mat. 4, 1—11.

14 Pühap.	Valentin	
15 Esmasp.	Israël	Rülmelab.
16 Teisip.	Juula	

**17 Keisn.	Valwe päew	1. Kwatember.
18 Neljap.	Konfordia	● 5, 49' p. l.
19 Reede	Susanna	Parajab
20 Laup.	Güfariüs	talwised ilmad.

2. Pühap. paastus. — Kananea-maa naene. Mat. 15, 21—28.

21 Pühap.	Ellu	
22 Esmas.	Peetri p.	Lumesadu.
23 Teisip.	Jobst	
24 Keisnäd.	Madise p.	Selge.
25 Neljap.	Wiktor	
**26 Reede	Nestor	● 7, 0' p. l.
27 Laupäew	Reisri h. sünbimise päew.	
	Klaudius	

3. P. paastus. Kristus ajab kurja waimu wälja. Luuk. 11, 14—28.

28 Pühap.	Justus	Heitlik ilm.
-----------	--------	--------------

1	webruaril tõuseb päike: l. 7, 41 m., läh. looja l. 4, 49 m.
11	— — — — — 7, 17 — — — — 5, 13 m.
21	— — — — — 6, 48 — — — — 6, 38 m.

Tähtsamad tööd tüünlakuul. Katused lumest puhastada. Jäätelid jääda täita. Puuvedu lõpetada. Teibad ja roiskad ning jalase-, rummu-, kodaras-, ja põiapuud koju wadada. Laidu lõigata. Sula ilmadel weit rufki põbudelt ära lasta. Seemnewili puhastada ja kaswamist proowida. Sahu suwels walmis jahwatada. Sõnniku peendraid taime lawadeks walmistada.

Näbalad ja näbala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Esmasp.	Albinus	Udune.
**2 Teisip.	Lowisa Keisri h. trooni vär. püha	
3 Keisnäd.	Kunigunda	
4 Neljap.	Adrian	Lumesadu.
5 Reede	Meeta	
6 Laup.	Gotwrid	

6, 20' e. l.

4. p. paastus. Kristus sündis 5000 meest. Joann. 6, 1—15.		
7 Pühap.	Perpetua	Sula.
8 Esmasp.	Isiprian	
9 Teisip.	Prudentius	
10 Keisn.	Jenni	Räntsakas.
11 Neljap.	Konstantin	
12 Reede	Gregor	
13 Laup.	Ernst	11, 20' p. l.

5. p. paastus. — Jeesust wisatakse kivitaga. Joan. 8, 46—59.

14 Pühap.	Matilde	Pehmed ilmad.
15 Esmasp.	Eugus	
16 Teisip.	Gabriel	

17 Keisnäd.	Ernuta	Päewa paiste. 9, 4' e. l.
18 Neljap.	Patritsius	
19 Reede	Joosep	
20 Laup.	Rupert	

6. p. paastus. — Kristuse sisesõitmisest. Mat. 21, 1—9.

21 Pühap.	Palmi puude p.	Wihmasadu.
22 Esmasp.	Rahwael	Pilwine.
23 Teisip.	Leowil	
24 Keisnäd.	Rasimir	
**25 Neljap.	Suur Neljap.	Selged ilmad.
**26 Reede	Suur Reede	
*27 Laup.	Gustav	

Eihawõtte Püha. — Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**28 Pühap.	1. Eihawõtte p.	1, 22' p. l. Pilwine.
**29 Esmasp.	2. Eihawõtte p.	
*30 Teisip.	Adonis	
*31 Keisnäd.	Toots	

1 märtsil tõuseb päike: l. 6, 25 m., läh. looja: l. 5, 56 m.
11. — — — — 5, 57 — — — — 6, 18 —
21. — — — — 5, 28 — — — — 6, 41 —

Tähtsamad tööd paastu kuul. Kartulid ja muud juure-kaudud keldris järele waadata, wigased ja mädanema läinud ära korjata. Kapsa seemet külmata. Wiljapuud samaldest puhastada, kuitvad, kiburad ja üleliigsed oksad ära lõigata. Warased söögikartulid idanema panna. Sõnnituid lõõgtaeda wedada ja komposti hunnikuid teha. Abjupuid raiuda. Palgid ära loorida, et loid kahju ei tee.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisel.
------------------------------	--------	---------------------------

*1 Neljap.	Teodora	Selge.
*2 Reede	Theodofia	
*3 Laup.	Ferdinand	

1. p. p. ülest. p. — Kinnipandub uksel. Joann. 20, 19—31.		
4 Pühap.	Ambrosius	● 4, 21' p. l.
5 Esmasp.	Maxim	
6 Teisip.	Kölestin	Segaselt
7 Keisnäd.	Aaron	
8 Neljap.	Liborius	ilmad.
9 Reede	Pogislaus	
10 Laupäev	Esaiel	Udune.

2. p. p. ülest. p. — Hea karjane. Joann. 10, 12—16.		
11 Pühap.	Hermann	● 7, 13' e. l.
12 Esmasp.	Julius	
13 Teisip.	Iustinus	Selge.
14 Keisnäd.	Tiburtius	
15 Neljap.	Obadias	Viimasjadu.
16 Reede	Karistus	

17 Laup.	Rudolph	Segane.
----------	---------	---------

3. p. p. ülest. p. — üürilese aja pärast. Joann. 16, 16—23.		
18 Pühap.	Walerian	9. külvi nädal. ☉ 1, 9' e. l.
19 Esmasp.	Timon	
20 Teisip.	Sulpitius	Selge.
21 Keisnäd.	Siim	
22 Neljap.	Rajus	Seitlikud ilmad.
23 Reede	Jüri päev.	
24 Laup.	Albert	

4. p. p. ülest. p. — Kristuse äraminemisel. Joann. 16, 5—15.		
25 Pühap.	Markuse päev	8. külvi nädal. ☉ 4, 11' e. l.
26 Esmasp.	Etjefias	
27 Teisip.	Anastasi	Pehme tuul.
28 Keisnäd.	Tereesia	
29 Neljap.	Raimund	
30 Reede	Erastus	

1. aprillil tõuseb päike: k.	4, 57 m., läh. looja: k.	7, 7 m.
11. — — —	4, 30 — — —	7, 29 —
21. — — —	4, 4 — — —	7, 51 —

Tähtsamad tööd jürikuul. Gipsi ristit-
heina peale külwata. Türgitaeru, hernid, wittisid, suwi-
ruffid ja suwi-nisu külwata; wiimisel nädalal võib ka
üks jagu linu külwata. Heinamaid puhastada, mättad
ära lõigata, muti hunnikud latali ajada. Wiljapuid
poofida. Katused, aiad, teed parandada. Sääkelder hõl-
gedega finni latta. Lammaste sõrgu lõigata.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
------------------------------	--------	---------------------------

1 Laup. | Kolbri päew | | Selge.

5. p. p. ülest. p. — Sigest palumiseft. Joann. 16, 23—30.

2 Pühap.	Sigismund	7. fulli nädal.	● 12, 33' e. l.	Wilu tuul.
3 Esmasp.	† leidmise p.			
4 Teisip.	Lorentina			
5 Keisnäd.	Kottard			
**6 Neljap.	Laewa minem.			
	Trooni pär. sünd. p.			
7 Reede	Zetta	8. fulli nädal.		Bihmased ilmad.
8 Laup.	Stanislaus			

6. p. p. ülest. p. — Rõõmustaja. Joann. 15, 26. 27. 16, 1—4.

**9 Pühap.	Rigula päew	6. fulli nädal.	● 4, 38' p. l.	Selge.
10 Esmasp.	Rordian			
11 Teisip.	Pankraatsius			
12 Keisnäd.	Neero			
13 Neljap.	Serwaatsius			
14 Reede	Kristjan			
**15 Laup.	Sohwia			Hääd ilmad.
	Reisri Herrra troonimise p.			

Neli pühi. — Pühast Waimust. Joann. 14, 23—31.

**16 Pühap.	Neli pühi	5. fulli nädal.	● 5, 9' p. l. (2. Kwatember.)	Selge.
**17 Esmasp.	Teine püha			
18 Teisip.	Ceril			
19 Keisnäd.	Wilip			
20 Neljap.	Florian			
21 Reede	Triinu			
22 Laup.	Emilia			Soe ja udused ilmad.

Kolmainu Jumala p. — Teesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1—15.

23 Pühap.	Leontine	4. fulli nädal.	● 3, 29' p. l.	Pilwine.
24 Esmasp.	Esther			
25 Teisip.	Urban päew			
26 Keisnäd.	Eduard			
27 Neljap.	Eudolt			
28 Reede	Willem			
29 Laup.	Maßmilian			Bihmasadu.

1. p. p. 3. a. J. p. — Nikas mees ja Kaatjarus. Luut. 16, 19—31.

30 Pühap.	Wigand	5.	Tuuline.
31 Esmasp.	Alide		

1. mail tõuseb päike: E. 3, 41 m., läh. looja: E. 8, 13 m.
11. — — — — — 3, 24 — — — — — 8, 32 —
21. — — — — — 3, 7 — — — — — 8, 51 —

Tähtsamad tööd lehetuul. Ube, hiliseid hernid, suwinisu, linu, wiimsel nädalal otre külwata. Kartulid maha panna. Heinamaad niisutada, puhastada, tasandada. Kapsad, kurgid, kurbised j. n. e. maha istutada. Heinaküünid puhastada. Ahjud parandada. Glajatele esimeses tarjanädalis iga hommitu kuuwa põhju anda, et wärste rohutoit neile tahju ei teeks. Külma del udustel hommitutel kari hiljemalt tarjamaale saata.

Nädalad ja nädalapäewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisel.
1 Teisip.	Kotshalt	● 7, 37' e. l. Wihmasadu.
2 Keisnäd.	Emma	
3 Neljap.	Eisu	
4 Reede	Widerika	
5 Laup.	Boniwatius	

2. p. p. 3. a. 3. p. — Suurest õhtu sõdaaajast. Euk. 14, 16—24.

6 Pühap.	Artus	2. fulwi nädal. ● 4, 24' e. l. Entwe hakatus tell 7 hom.
7 Esmasp.	Eukretsia	
8 Teisip.	Medardus	
9 Keisnäd.	Bertram	
10 Neljap.	Wlawius	
11 Reede	Barnabas	Udune.
12 Laup.	Etiina	

3. p. p. 3. a. 3. p. — Atrakadunub lambast. Euk. 15, 1—10.

13 Pühap.	Tobias	4. fulwi Segane.
14 Esmasp.	Tetlow	
15 Teisip.	Wiidu	

16 Keisnäd.	Justina	näd. ● 8, 12' e. l. Pilwine.
17 Neljap.	Nikander	
18 Reede	Homer	
19 Laup.	Kert	

4. p. p. 3. a. 3. p. — Olge armulised. Euk. 6, 36—42.

20 Pühap.	Wlorian	Müristab.
21 Esmasp.	Rahel	Wihmasadu.
22 Teisip.	Eiit	
23 Keisn.	Basilius	
**24 Neljap.	Jaani päew	● 11, 52' p. l.
25 Reede	Wiiu	Selge.
26 Laup.	Jeremias	

5. p. p. 3. a. 3. p. — Rohkest kala-saagist. Euk. 5, 1—11.

27 Pühap.	7 magaja päew	Heitlikud ilmad.
28 Esmasp.	Josua	
*29 Teisip.	Peetri Paawl. päew	
30 Keisnäd.	Paawli mälet. päew	

1. juunil tõuseb päike: k. 2, 57 m., läh. looja: k. 9, 3 m.
11. — — — — — 2, 56 — — — — — 9, 9 —
21. — — — — — 3, 2 — — — — — 9, 4

Tähtsamad tööd jaanikuul. Sõnnit wedada, lesa lunda. Kartulid äestada ja mullata. Wila-
tid ja rehad lorda seadida, ristitheina, siis heina niita, aga
mitte enne kui õiskmise ajal, sest et siis hein kõige ram-
musam saab. Kesa kraawid puhastada. Papp katused
tõrwata. Kari wara wälja ajada, aga lõuna ajal kauem
laudas pidada. Loomadele hästi kuuwa põhku alla lau-
tada ja hea joogi wee eest muretseda.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisel.
1 Neljap.	Leobald	☉ 2, 34' p. l.
2 Reede	Heina, Maarja p.	
3 Laup.	Kornelius	☾ 3, 11' p. l.
6. p. p. 3. a. J. p. — Wariseride õigusest. Mat. 5, 20—26.		
4 Pühap.	Ulrik	Selged ja
5 Esmasp.	Anselm	soojad ilmad
6 Teisip.	Hektor	
7 Keisnäd.	Demetrius	☉ 6, 49' p. l.
8 Neljap.	Kilian	
9 Reede	Kirillus	
10 Laup.	7 wennaste päew	Pilwine.

7. p. p. 3. a. J. p. — 4000 mehe söötmisest. — Mark. 8, 1—9.

11 Pühap.	Emmeline	
12 Esmasp.	Hindrik	Müristamine
13 Teisip.	Mareti päew	ja wihmasadu.
14 Keisnäd.	Bonavent	
15 Neljap.	Upostl. lahkum.	
16 Reede	Hermina	☉ 9, 56' p. l.

17 Laup. | Aleksi

8. p. p. 3. a. J. p. — Wale=prophetitest. Mat. 7, 15—23.

18 Pühap.	Rosina	Segane.
19 Esmasp.	Haraldus	
20 Teisip.	Elias	Soojad
21 Keisnäd.	Daniel	ilmad.
**22 Neljap.	Maria Mg. p. Keiserin. nime p.	
23 Reede	Udelheid	
24 Laup.	Kristina	☉ 6, 10 e. l.

9. p. p. 3. a. J. p. — ülekohtusest majapidajast. Luuk. 16, 1—9.

25 Pühap.	Jakobi päew	Pilwine.
26 Esmasp.	Anna	
27 Teisip.	Marta	Wihmasadu.
28 Keisnäd.	Pantalon	
29 Neljap.	Dewi päew	
30 Reede	Rosalie	☉ 10, 34' p. l.
31 Laup.	Kristwid	

1. juulil tõuseb päike: k. 3, 15 m., läh. looja: k. 8, 53 m.

11. — — — — 3, 33 — — — — 8, 37 —
21. — — — — 3, 50 — — — — 8, 17 —

Tähtsamad tööd heinakuu. Kesa kor-
rata ja äestada. Nukki lõikust alata enne kui terad
täieste kuuks ja lõuaks on läinud, et pudenemist eemale
hoida. Kartulid mullata. Wihjapuid poofida. Elajatele
lõuna ajal niidetud wikkid ja kaeru ette anda. Heina-
tööd lõpetada. Rehetuba korda seadida. Reikaluse põrand
ja seinad sawitada. Koodid, reherekad, rabamise lauad
ja sarjad korda seadida.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
------------------------------	--------	---------------------------

10. p. p. 3. a. J. p. — Jerusalemma ärarikimisest. Luuk. 19, 41—48.

1 Pühap.	Petri wang. ol.	Wihmasadu.
2 Esmasp.	Hannibal	
3 Teisp.	August	
4 Keskäd.	Dominikus	
5 Neljap.	Dswald	
*6 Reede	Krist. äraselet. p.	Selge.
7 Laup.	Tõnu	

11, 38' e. l.

11. p. p. 3. a. J. p. — Wariserist ja tõlnerist. Luuk. 18, 9—14.

8 Pühap.	Gottlieb	Tuuline.
9 Esmasp.	Romanus	
10 Teisp.	Lauritsa päew.	
11 Keskäd.	Olga	Pilwine.
12 Neljap.	Alara	
13 Reede	Made	Wihmasadu.
14 Laup.	Eusebius	

12. p. p. 3. a. J. p. — Kurbist ja keeletumast. Mark. 7, 31—37.

*15 Pühap. | Rukk. Maar. p. | 10, 29' e. l.

16 Esmasp.	Isak	Selge.
17 Teisp.	Henning	
18 Keskäd.	Helena	Soojad ilmad.
19 Neljap.	Sebald	
20 Reede	Bernhard	
21 Laup.	Rut	

13. p. p. 3. a. J. p. — Preester ja Samaria-mehe. Luuk. 10, 23—37.

22 Pühap.	Wilibert	11, 28' e. l.
23 Esmasp.	Safarias	
24 Teisp.	Pärtli päew	Selge.
25 Kesk.	Ludwig	
26 Neljap.	Natalie	Taewas pilwetab.
27 Reede	Jephart	
28 Laup.	Auguste	

14. p. p. 3. a. J. p. — Kümnest pidalitõbise. Luuk. 17, 11—19.

*29 Pühap.	Jaani pea mah. p.	8, 51' e. l.
**30 Esmasp.	Aleksander Reidri h. n. p.	
31 Teisp.	Rebekka	

1. augustil tõuseb päike: k. 4, 18 m. läh. looja: k. 7, 58 m.

11. — — — — 4, 40 — — — — 7, 24 —

21. — — — — 4, 54 — — — — 6 56 —

Lähtsamad tööd lõikusekuul. Nuklid tülwata. Põhjapool Liwi- ja Gestimaal on rutis lõikuse-kuu esimestes nädalites, lõunapool Liwimaal wiimsetes nädalites tülwata; tülma ja raste maa peale aga enne, kui sooja ja rammusa maa peale. Tõuwilja kofu panna. Linu tatkuda, kui seemned hakkawad kofakats minema. Kari õõjets lanta ajada. Rehpeksmist toimetada.

Näbalad ja näbala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Kestnäd.	Ekidius	Wihmased ilmad.
2 Neljap.	Elisa	
3 Reede	Berta	
4 Laup.	Neus	

15. p. p. 3. a. J. p. — Mammonast. Mat. 6, 24—34.

5 Pühap.	Natanael	☾ 6, 5' e. l.
6 Esmasp.	Magnus	
7 Teisip.	Regina	
*8 Kestnäd.	Maria sündim. p.	Selge.
9 Neljap.	Pruno	
10 Reede	Albertine	Sügisel hakatus fell 10 õhtu.
11 Laup.	Gerhard	

16. p. p. 3. a. J. p. — Raini-linna surnust. Luuk. 7, 11—17.

12 Pühap.	Sirus	Pilwine.
13 Esmasp.	Amatus	☉ 10, 9' p. l.
*14 Teisip.	Riiti ülend. p.	(3. Kwatember.)
15 Kestnäd.	Nikodemus	

16 Neljap.	Jakobina	Segane.
17 Reede	Lambertus	Heitlik ilm.
18 Laup.	Lõnts	

17. p. p. 3. a. J. p. — Wee-tõbbest. Luuk. 14, 1—11.

19 Pühap.	Lints	☾ 5, 5' p. l.
20 Esmasp.	Marianne	
21 Teisip.	Mattuse päew	Ühetasased ilusad ilmad.
22 Kestnäd.	Morits	
23 Neljap.	Hosea	
24 Reede	Joann. saamise p.	
25 Laup.	Klewas	

18. p. p. 3. a. J. p. — Suuremast laskust. Mat. 22, 34—46.

*26 Pühap.	Joann. õpet. p.	Wihmasadu.
27 Esmasp.	Udolu	☉ 10, 14' p. l.
28 Teisip.	Wenzeslaus	Hea ilm.
*29 Kestnäd.	Wihli päew	
30 Neljap.	Hieronimus	

1. septembril tõuseb päike:	£. 5, 26 m.,	läh. looja:	£. 6, 25 m
11. — — — —	5, 48 — — —	— — —	5, 56 —
21. — — — —	6, 10 — — —	— — —	5, 28 —

Tähtsamad tööd mihklil kuul. Kõrs tunda, raske maa kõrs lõige enne. Kartulid üles võtta. Nairid ja laalid kistuda. Kapsad lõigata. Hädalat niita. Elajatele tuiwa põhju ette anda ja mihklituu lõpul elajate karjamaal käimist lõpetada. Katused parandada. Mets maha murtud puudest puhastada. Kase seemneid torjata. Rehte peista.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
------------------------------	--------	---------------------------

*1 Reede	Maarja l. ja eesp.	Tuuline.
2 Laup.	Volrat	

19. p. p. 3. a. J. p. — Alwatud inimesest. Mat. 9, 1—8.

*3 Pühap.	Lõikuse püha.	
4 Esmasp.	Prants	Wilu wihm.
5 Teisip.	Amalie	
6 Keisnäd.	Toomas	☾ 1, 6' e. l.
7 Neljap.	Maalt	
8 Reede	Samuel	Selge.
9 Laup.	Saak	

20. p. p. 3. a. J. p. — Pulma riidest. Mat. 22, 1—14.

10 Pühap.	Arwid, Mai	Udufud
11 Esmasp.	Burghard	ilmad.
12 Teisip.	Walwrid	
13 Keisnäd.	Angelus	☾ 9, 14' e. l.
14 Neljap.	Kai	
15 Reede	Hedwig	Lumesadu.
16 Laup.	Gallus	

21. p. p. 3. a. J. p. — Kuninga-mehe pojast. Joann. 4, 47—54.

*17 Pühap.	Lutheruse õige usu üleswõtm. püha.	Rülm ja tuuline.
18 Esmasp.	Luukase pääw	
19 Teisip.	Luutsius	
20 Keisnäd.	Welitsian	☾ 12, 28' e. l.
21 Neljap.	Ursula	
*22 Reede	Kaasanipüha. Maarja p.	Udune.
23 Laup.	Sewerin	

22. p. p. 3. a. J. p. — Kawalast sulastest. Mat. 18, 23—35.

24 Pühap.	Hortensia	Parajad ilmad.
25 Esmasp.	Krispin	
26 Teisip.	Umandus	
27 Keisnäd.	Kapitolin	☾ 2, 43' p. l.
28 Neljap.	Simon Judas	
29 Reede	Hels	Selge.
30 Laup.	Ubsalon	

23. p. p. 3. a. J. p. — Kohtu rahast. Mat. 22, 15—22.

31 Pühap.	Wolhwang	Tuuline.
-----------	----------	----------

1. oktoobril tõuseb päike:	l. 6, 32 m. läh. looja:	l. 5, 0 m.
11. — — —	6, 55 — — —	4, 33 —
21. — — —	7, 19 — — —	4, 8 —

Tähtsamad tööd wiinaluul. Rutki põllu
westwand ja kraawid hästi lahti hoida. Heinamaad laas-
tada ja puhastada, aga mitte enam niisutada. Linaseem-
neid puhastada. Hoolega rehte peksta ja tuulata. Moori
wiljapuid talwe külma eest kaitseda. Kõõgi-aeda sõnnikut
wedada ja sisse lunda. Maasika peendrad puhastada.
Sagu teha. Manna ja kuuse puud raiuda. Puid istutada.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutused.
1 Esmasp.	Pühade päew	Lumesadu.
2 Teisip.	Hingede päew	
3 Keisnäd.	Lileman	
4 Neljap.	Otto	
5 Reede	Lotta	7, 31' p. l.
6 Laup.	Leonhard	
		Räntsakas.

24. P. p. 3. a. J. P. — Sairi tähtest. Mat. 9, 18—26.

7 Pühap.	Enno	Jahe tuul.
8 Esmasp.	Aleksandra	
9 Teisip.	Leodor	
10 Keisnäd.	Martin Luther	Külma ilm.
11 Neljap.	Martin piiskop	
12 Reede	Jonas	7, 55' p. l.
13 Laup.	Eugen	
		Selge.

25. P. p. 3. a. J. P. — Jerusalemma ärarikimisest. Mat. 24, 15—25.

**14 Pühap.	Widrik, Ap.	Reiserinna sünd. p.	Luislab.
15 Esmasp.	Leopold		
16 Teisip.	Ottomar		

17 Keisnäd.	Hugo	10, 54' e. l.
18 Neljap.	Eära	
19 Reede	Elisabet	
20 Laup.	Amos	
		Lumesadu.

26. P. p. 3. a. J. P. — Wilme kohtupäew. Mat. 25, 31—46.

**21 Pühap.	Surnute püha	Tuuline.
22 Esmasp.	Kristina	
23 Teisip.	Eleanor	Külmetab.
24 Keisnäd.	Josias	
25 Neljap.	Katrina päew.	9, 27' e. l.
26 Reede	Ronrad	
27 Laup.	Paabu	

1. Kristuse tule. P. — Kristuse sisesõitmisest. Mat. 21, 1—9.

28 Pühap.	Günther	Tuul.
29 Esmasp.	Ewart	
30 Teisip.	Andrese päew	Udune.

1. novembril tõuseb päike:	E. 7, 46 m., läh. looja:	E. 3, 43 m.
11. — — — — —	8, 8 — — — — —	3, 24 —
21. — — — — —	8, 28 — — — — —	3, 11 —

Lähtsamad tööd talwekuul. Mehepeks-
mist lõpetada. Kartuli keldrid ja hunnikud hoolega kinni
matta. Riwa ja puud põldudest ära vedada. Raba
mulda põllurammu tarwis hunnikusse vedada. Elaja
laudad soojad hoida. Sobuse päitseid, lõssi ja lõugu
punuda. Heinatarksiid teha. Linu masindada ja ropsiida.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmisef.
1 Reßnäd.	Arnold	Külm. ☉ 12, 8' p. l.
2 Neljap.	Kärõna	
3 Reede	Kola	
4 Laup.	Barba	

2. Kr. tulem. p. — Wiimse pääwa tähtedeft. Luuk. 21, 25—36.

5 Pühap.	Sabina	Piltwine.
*6 Esmasp.	Rigula p. Troonipärija nimepäew.	
7 Teisip.	Antonia	Lumesadu.
8 Reßnäd.	Maria saam. p.	
9 Neljap.	Zuhkum	Talwe hakatus fell 4 p. l.
10 Reede	Zudit	
11 Laup.	Woldemar	☉ 6, 23' e. l.

3. Kristuse tulem. p. — Joannes wangi-tornis. Mat. 11, 2—10.

12 Pühap.	Ottilie	Wilud ilmad.
13 Esmasp.	Eutõia	
14 Teisip.	Rikastus	(4. Kwatemb.)
15 Reßnäd.	Zohanna	

16 Neljap.	Albina	Lumesadu. ☉ 1, 4' e. l.
17 Reede	Hinno	
18 Laup.	Kristohw	

4. Kristuse tulem. p. — Joannese tunnistus. Joann. 1, 19—28.

19 Pühap.	Lot	Segane.
20 Esmasp.	Abraham	
21 Teisip.	Tooma päew	Parajad talwised ilmad.
22 Reßnäd.	Beata	
23 Neljap.	Zohwer	Heitlik ilm.
24 Reede	Adam, Gewa	
**25 Laup.	1. Jõulu p.	

Pühap. p. Jõulu p. — Simeon ja Hanna. Luuk. 2, 33—40.

**26 Pühap.	2. Jõulu p.	☉ 4, 54' e. l.
*27 Esmasp.	Ewang. Joann.	
28 Teisip.	Süüta laste päew	Segane.
29 Reßnäd.	Noa	
30 Neljap.	Daawid	Wilud udused ilmad.
31 Reede	Silwestar	

1. detsembril tõuseb päike: E. 8, 44 m., läh. looja: E. 3, 5 m.

11. — — — 8, 51 — — — 3, 7 —
21. — — — 8, 51 — — — 3, 17 —

Tähtsamad tööd jõulukuul. Ehituse-
puid rainda. Noori hobuseid sõidule harjutada. Kiwa
ja kruusa ehituse tarwis wedada. Reed ja saanid korda
seadida. Linu masindada, roppida ja fageda. Põlluriis-
tab ära parandada. Ahjupuid raiuda. Seinu kogu wedada.
Uusi põllutöö- ja sõiduriistu valmistada.

Sündinud asjade aja-arv.

Maailma loomisest arvatakse	5842 aast.
Kristuse sündimisest	1893 —
Tartu ehitamisest	863 —
Tallinna ehitamisest	674 —
Raamatu-trükkimise ülesõtmisest	453 —
Lutheruse õige usu ülesõtmisest	376 —
Peterburi linna ehitamisest	190 —
Vene riigi valituse alustusest meie maal	183 —
Suure kooli alustusest Tartus	91 —
Rõuge-panemise hakatusest	90 —
Prantsuse Vene maale tulemisest ja Moskva linna põlemisest	81 —
Meie S. S. Aleksandri III. valituse hakatusest	13 —

Troonipääd,

mis kiriku seaduse järel maa-kirikutes tulevad pühitseb.

- 1) Kõnula kuu 26. päeval. Keisri Majesteedi ja kõige Vene-riigi Valitseja Aleksandri Aleksandrowitshi sündimise päev.
- 2) Vaasiku kuu 2. päeval. Keisri Majest. ja kõige Veneriigi Valits. Aleksander Aleksandrowitshi trooni pär. p.
- 3) Eheküü 6. päeval. Suurvärsi ja Troonipärija Nikolai Aleksandrowitshi sündimise päev.
- 4) Eheküü 15. päeval. Meie Keisri herra Aleksander Aleksandrowitshi troonimise päev.
- 5) Heinakuu 22. päeval. Keiserinna Maria Feodorowna nime päev.
- 6) Ehtuse-kuu 30. päeval. Meie kõrge Keisri Aleksandri Aleksandrowitshi nime päev.
- 7) Tallwekuu 14. päeval. Keiserinna Maria Feodorowna sündimise päev.
- 8) Jõulu-kuu 6. päeval. Suurvärsi ja Troonipärija Nikolai Aleksandrowitshi nime päev.

Meie suure Vene-Keisri suguvõsa.

Aleksander III. Aleksandrowitsh, kõige Vene riigi Keskvalitseja, Keiser ja Põhla Kuningas j. n. e. j. n. e., on sündinud 26. Veebruaril 1845.

Maria Feodorowna, Keiserinna, Daani kuninga tütar, sünd. 14. Novembril 1847. — Nende lapsed:

1. Nikolai Aleksandrowitsh, Suurvärsi ja Vene riigi auu-järje pärija, sündinud 6. Mail 1868.
2. Gregor Aleksandrowitsh, Suurw., sünd. 27. Apr. 1871.
3. Ksenija Aleksandrowna, Suurw., j. 25. Märtsil 1875.
4. Michail Aleksandrowitsh, Suurw., sünd. 22. Nov. 1878.
5. Olga Aleksandrowna, Suurw., sündinud 1. Juunil 1882.

Keisri Herra vennad ja õbe, kes õnnsa suure Keisri Aleksandri II. lapsed:

1. Vladimir Aleksandrowitsh, Suurvärsi, sündinud 10. Aprillil 1847. Tema abikaasa, hertsoginna Maria, Suurhertsogi Meissenburg-Schwerini tütar; nende lapsed:
 - 1) Kirill Vladimirowitsh, Suurw., sünd. 30. Sept. 1876.
 - 2) Boris Vladimirowitsh, sünd. 12. Nov. 1877.
 - 3) Andreas Vladimirowitsh, sünd. 2. Mail 1879.
 - 4) Helena Vladimirowna, j. 18. Jan. 1882.
2. Aleksei Aleksandrowitsh, Suurvärsi, sünd. 2. Jaanuaril 1850.
3. Maria Aleksandrowna, Suurvärsi, sünd. 5. Okt. 1853. Laulatatud 11. Jan. 1874 Inglismaa prints Alfred, hertsog von Edinburgiga.
4. Sergei Aleksandrowitsh, Suurvärsi, sünd. 29. Aprillil 1857. Tema abikaasa: Elisabet Feodorowna, Suurw. Hessen-Darmstadti Suurhertsogi tütar.
5. Pawel Aleksandrowitsh, Suurvärsi, sünd. 21. Sept. 1860, laulatud Juuni-kuul 1889 Kreeka kuninga tütre Aleksandra Gregorewnaga, surnud 12. Sept. 1891. Nende lapd: Suurw. Maria Pawlowna, sünd. 6. Apr. 1890.

Õnnsa kadunud suure Keisri Nikolai I. lapsed:

- a) Konstantin Nikolajewitsh, Suurvärsi, sündinud 9. Septembril 1827, surnud 13. Jaanuaril 1892. Tema abikaasa: Aleksandra Josefowna, Suurvärsi, Saksen-Altenburgi Hertjogi tütar, sündinud 26. Juunil 1830. Nende lapsed:
 - 1) Nikolai Konstantinowitsh, Suurvärsi, sündinud 2. Veebruaril 1850.
 - 2) Olga Konstantinowna, Suurvärsi, sündinud 22. Aug. 1851, laulatatud 15. Oktobril 1887 Kreeka-kuningaga.
 - 3) Wera Konstantinowna, Suurw., sündinud 4. Febr. 1854.
 - 4) Konstantin Konstantinowitsh, Suurvärsi, sündinud 10. Augustil 1858. Tema abikaasa: Elisabet Mawrikkowna, Suurvärsi, Saksen-Altenburgi Hertjogi tütar. Nende lapsed: Swan Konstantinowitsh, sünd. 23. Juunil 1886. Gabriel Konstantinowitsh, sünd. 3. Juulil 1887. Tatjana Konstantinowna, sünd. 11. Jaanuaril 1890.
 - 5) Dmitri Konstantinowitsh, Suurvärsi, sünd. 1. Juunil 1860.
- b) Nikolai Nikolajewitsh, Suurvärsi sünd. 27. Juulil 1831, surnud 13. Aprillil 1891. Tema abikaasa: Aleksandra Petrowna, Suurvärsi, Holstein-Idenburgi prints tütar, sündinud 21. Mail 1838. Nende lapsed:
 - 1) Nikolai Nikolajewitsh, Suurvärsi, sündinud 6. Novembril 1856.
 - 2) Peter Nikolajewitsh, Suurvärsi,

sündinud 10. Januaril 1864, laulatud 20. Juulil 1889 Monte negro wärsti tütre Militsa Nikolajewna.

- c) Michail Nikolajewitsh, Suurwürl, sündinud 13. Oktob. 1832. Tema abikaasa: Olga Feodorowna, Suurwürlstina, õnija Wadeni Suurhertsogi tütar, sünd. 8. Septembril 1839, surinud 31. Märtsil 1891. — Nende lapsed:

1) Nikolai Michailowitsh, Suurwürl, sündinud 14. Aprillil 1859. 2) Anastasia Michailowna, Suurwürlstina, sündinud 16. Juulil 1860. 3) Michail Michailowitsh, Suurwürl, sündinud 4. Oktobril 1861. 4) Georg Michailowitsh, Suurwürl, sündinud 11. Augustil 1863. 5) Aleksander Michailowitsh, Suurwürl, sündinud 1. Aprillil 1866. 6) Sergei Michailowitsh, Suurwürl, sündinud 25. Sept. 1869. 6) Aleksei Michailowitsh, Suurwürl, sündinud 16. Detsembril 1875.

- d) Olga Nikolajewna, Suurwürlstina, sündinud 30. Augustil 1822, laulatatud Württembergi kuningas Karl Friedrich Alek-sandriga, sündinud 22. Februaril 1823.

- e) Surnud Suurwürlstina Maria Nikolajewna ja Hertfog Maksimilian Leuchtenbergi lapsed:

1) Maria Maksimilianowna Romanowskaja, keiserl. printsess, sünd. 4. Oktobril 1841, laulatatud 1863 Wadeni printsi Wilhelmiga, sünd. 1829. 2) Nikolai Maksimilianowitsh Romanowski, keiserl. print, sündinud 23. Juulil 1843. 3) Jewgenia Maksimilianowna Romanowskaja, keiserl. printsess, sündinud 20. Märtsil 1845, laulatud 7. Januaril 1868 Oldenburgi printsi Aleksander Petrowitshiga. 4) Eü-gen Maksimilianowitsh Romanowski, keiserl. print, sünd. 27. Januaril 1847, laulatud keiserliku kõrg. hertsoglanna Sinaida von Leuchtenbergiga. 5) Georg Maksimilianowitsh Romanowski, keis. print, sünd. 17. Februaril 1852, laulatud 16. Augustil 1889 Montenegro printsessinna Anastasia Nikolajewna, sünd. 23. Detf. 1867.

Õnija Suurwürlsti Michael Pawlowitshi tütar Katarina Michailowna, Suurwürlstina, sünd. 16. Augustil 1827; Met-lenburg-Strelitsi hertsogi Georgi lest.

Laada:pidamise päewad Liwi- ja Gestimaal.

Nääri-kuul: 7. Mias, 3 p. Tartus, suur saksa laot 3 näd. Wörl, lina laot, 3 p. Orgital, 2 p. — 8. ja 9. Walgas lina laot 2 p. — 10. Gaapsalus 2 p. — 17. Koluweres, 2 p. — 21. Wolmrisk, elaja ja hooste laot, 2 p. — 25. Pernus, lina ja hooste laot, 3 p. Wlhandis, 3 p. Wolmrisk 6 p. — 26. Reblastes, lina

laot, 2 p. — 29. ja 30. Koluweres 2 p. — Naplas 3. Needel pärast Nääri päewa.

Rüüna-kuul: 2. Baltiskis, 2 p. Wörl, 1 p. — 2. Walgas ja 3. Wlhandis saksa laot, 8 p. — 4. Tartus, lina laot, 2 p. — 6. Paides, 2 p. Narwas, 4 p. — 8. Walgas, lina laot, 2 p. — Andru mõisas, reede enne Wastla päewa. Eihulas, esmaspäew enne Wastla p. — 12. Kurejaares, saksa laot, 10 p. — 15. Wlhandis, lina laot 3 p. Wönnus, lina laot, 2 p. Mias, hooste ja sauba laot, 8 p. — 18. Jõhvis, 2 p. — 20. Ois, Türi kihelkonnas, hooste ja lina laot 2 p. — 22. Wörl, saksa laot, 8 p. — 15. Wolmrisk, lina laot, 5 p. — 20. ja 21. Kiwiko kõrtsi juures, 2 p. — 27. Lemjalisk, lina laot 2 p.

Paastu-kuul: 10. Wast-Narwas 3 p. 10., 11. ja 12. Peterburgi kuberm. Duduwa kreisi Stragowa luteruse usu kiriku juures. — 15. Paides. — 15. ja 16. Kollora mõisas Kallaste külas (Krasnagor) 2 p. — Keisa kiriku juures, esmaspäew pärast 3. pühap. paastus.

Türi-kuul: Wlhandis, 8-mal päewal pärast Suurt neljap. — 10. Wörl linnas, lojute ja sauba laot, 2 p. — Walgutad, neljap. enne Suurt neljapäewa. — 19. Alamustes (Krotuske kõrtsis) (lojute ja sauba laot. — 20. Annas, 2 p. — 20. ja 21. Rubja linnas (Hafelwerk Rujen) lojute ja sauba laot — 20. ja 21. Uue-Otepä. — 21. ja 22. Walgas, hooste laot. — 23. Wolmershof. — 25. Wana-Saffenhowid. — Palmse mõisas (Gestim.) Witna kõrtsi juures, keelkud, neljapäewal ja reedel pärast Lihawõtet. Koluweres, esmasp. ja toisp. 1 nädal pärast Lihawõtet.

Lehe-kuul: 1. Karlaties (Kähri kõrtsis), lojute ja hooste laot, 2 p. — 9. Nigula laot, Wõdbsus, Rüpina kihelkonnas — Loobi mõisas, päew pärast Taewaminemise päewa.

Saani-kuul: 11. Wönnus, 7 p. — 10. Mustwe alewis (Ithornas), 3 p. — 18. ja 19. Koluweres, 2 p. — 20. Mias, 3. näd. Wörl, 1 p. Tallinnas, saksa laot, 2 nädalid. Palmse mõisas (Gestimaa) 3 p. — 20. Paides. — 22. Wlhandis, 1 p. — 25. Walgas. — 27. Tallinnas, willa laot, 8 p. — 29. Tartuistu mõisas, 1 p. — 29. Tartus ja Loobi mõisas, 2 p.

Seina-kuul: 2. Pernus ja Karksi mõisas, karja laot, 2 päewa. — 20. Mias, willa laot, 3 p. Pärnus, saksa laot 3 näd. — 26. Wolmrisk.

Wõikuse-kuul: 1. Kurejaares, Jama kihel., Sere mõisas 3 p. — 10. Walgas ja Lemsis. — 15. Helmes, 2 p. — 24. Kõhse-ja Rosi mõisas. — 24. Nuemõisas (Wlhandimaal). — 26. Kilingi mõisas. — 28. Wörl linnas. — 30. Kantsjo mõisas.

Mihkli-kuul: 1. Torki mõisas, Jaama kihel., Kurejaares 3 p. — 1. Ois, Türi kihelkonnas, lojute ja sauba laot, 2 p. — Maja ja Tammieste mõisas, 2 p. — 4. Rüpinas, 2 p. — 5. Sindis, 2 p. — 8. Põlwa ja Rõuge kiriku juures. Tartus, 3 p. — 9. Adsell,

Kasina ja Purinku mõisad. — 10. Paitkula, Olbre mõisad. Valdes, 2 p. Wanaa Salatsi ja Suuremõisad (Muhum.). — 10. Särge-were, 2 p. — 15. Verawere mõis. Uuemõisad (Sõuna-Harjum.). hattas kolmandamal teispäewal Mihkli kuul. — 13. Antsmõisad, 2 p. — 14. Haapsalus 2 p. — 15. Kurejaared ja Põltsamaal, 2 p. Koorte ja Salatsi mõisad. — 15., 16. ja 17. Peterburgi kubermangus Dudoowa kreisi Strägowia luteruse usu kiriku juures. — 16. Kirepi mõisad, 2 p. — 18. Audru mõis. — 20. Wändras 2 p. Narwas 3 p. — 21. Sännas. Wolmris. Paldiskis, 2 p. — Paimi mõisad, Witna kõrtsi juures, üks nädal enne Mihkli p. 3 p. — 24. Wiljandis. Wõrus ja Pihulas, 2 p. — 25. Purinku mõisad 2 p. — 26. Pernus ja Kurejaared, 2 p. Tallinnas, 3 p. — 29. Tartus, 3 p. Walgas. Kawanurme laad, Wastelina kihelkonnas, 2 p. Rakweres. Keblaste mõisad. Mihkli ja Kella kiriku juures 3 p. — Tõelehtmes, nädal pärast Mihkli p. — Raplas, 1. reedel pärast Mihkli p.

Witna-k. kuul: 1. Grafiweres Riisiko kõrtsi juures hobuste ja lojude laad. 1. Kurejaared, Hainaste ja Kaarma Suures mõisad. 3 p. — 2. Wastse mõisad, 2 p. — 2. ja 3. Rakweres. — 4. Kiores, 2 p., Pühajärwe mõis. Nuustatu laad. Tõhwi 3. p. — 5. Awi-nurme mõisad, Lohusu tulas, lauba, lojude ja hooke laad, 2 p., Wõõbju. — 6. Lutsnikis. Tarwastus, 2 p. — 6. Taaterberas. — 9. Lemsi ja Tallwabritus. — 10. Kõo ja Mooselaste mõisad, 2 p., Kaasnurme mõisad, elaja ja lina laad, 2 p. — 11. Laatre mõisad. — 15. Lustiwere ja Wesi mõisad, 2 p. — 16. Orlu mõisa kõrtsi juures, 2 p. — 15., 16. ja 17. Saboküla mõisad. — 16. Wõnnus 2 p. — 18. Wõniiste ja Sindi mõisad. — 19. Kullna mõisad. — 20. Wänd-ras, 2 p. — 22. Riisli mõisad. — 28. Wolmris, 2 p. — 28. Tõgewa mõisad (Latsholm), 2 p. — 28. Miiso mõisad.

Talwe-k. kuul: 1. Tartus, lina laad, 2 p. — 10. Mustwee tulas, 3 p. Wõrus 2 p. — 10. Valdes, lina laad, 2 p. — 15. Wi-galas, (Eänem.) lina laad, 2 p. Woltweldi mõisad. — 20. Walgas, lina laad, 2 p. — 25. Wiljandis ja Wolmris, lina laad, 2 p.

Jõulu-k. kuul: 1. Wast Narwas, 3 p. Alatskivi mõisad, Lahe kõrtsi juures. — 5. Põraweres lina laad. — 6. Wõõbju. — 10. Wõnnus, lina laad, 2 p. Riias, jõulu laad kummi 10. Määri k. — 12. Merjamaa. — Pärnus, 3. Kristuse tulemise p., esmasp. ja teispäew enne Jõulu. — 13. ja 15. Wõrus, lina laad, 2 p. — 16. Valdes, lina laad, 2 p. — 27. Walgas, saia laad, 10 päewa.

Weneriigi suurus.

Terwe Weneriit on üle $\frac{1}{22}$ kõigest maast pinnast suur, umbes $\frac{1}{6}$ kõigest kuitwast maast, ehk $2\frac{1}{2}$ korda nii suur kui Europa. Kõige suurem Weneriigi pikkus põhjast

lõunasse on 42 kraadi ehk 4382 wersta, idast läände aga 167 kraadi ehk 10060 wersta. Pinna suuruse järele on Weneriit 19709294 ruutwersta ehk 407248 ruutpenikoormat suur, 108787235 inimesega, kellest 92847540 Europas ja 15939695 inimest Aasia-Wenemaal elawad. Selle järele tuleb iga ruutwersta peale läbistiku 5 inimest. Neist 92847540 Europas ja 15939695 inimest Aasia-Wenemaal elawad.

Wenemaa linnad üle 100000da inimesega.

Peterburi 930000 inimesega, Moskwa 758000 in., Warshawa 454000 in., Odesa 240000 in., Riia 180000 in., Harkow 171000 in., Kiiew 170000 in., Kasan 140000 in., Kishinew 130000 in., Saratow 123000 in., Tashkent 121000 in., Wilna 102000 in.

Wenemaa linnad üle 50000da inimesega.

Witebsk, Tula, Tsiis, Taganrog, Schitomir, Rostow Doni jõe kaldal, Drel, Orenburg, Nikolajew, Nishni-Nowgorod, Minst, Kurst, Kowno, Selisawetgrad, Belostok, Batu, Tallinn.

Wenemaa ülikooli linnad.

Peterburi, Moskwa, Kiiew, Harkow, Odesa, Kasan, Warshawa, Helsingi, Tartu, Tomsk.

Auu-liigid.

Esimine teenistused.	Teine teenistused.	
1. Altkantsler	1. Kindral-feldmar-schall	(Aunimi: Высокопре-восходительство).
2. Tõlne salandunik	2. Kindral	
3. Salandunik	3. Kindral-leitnant	(Aunimi: Превосхо-дительство).
4. Tõlne riigindunik	4. Kindral-major	
5. Riigindunik	5. Oberst. — (Aunimi: Высокородие).	
6. Kollegia-nõunik	6. Oberstleutnant	(Aunimi: Высокобла-городие).
7. Hoowindunik	7. —	
8. Kollegia-adschessor	8. Kapten, riitmester	

9. Titulärnõunik	9. Stabskapten, ritt- meister	} (9. auuligist 14 nd on auunimeis Baaropodie).
10. Kollegia-sekretär	10. Leitnant	
11. —	11. —	
12. Rubermangu-sekr.	12. Sekondleitnant, fornet	
13. Sinati-registratör	13. —	
14. Kollegia-regist.	14. —	

Kiriklikud auuliigid.

A. Greeka õiges-usus.

Musi (munga-) waimulik seisus: 1. Metropoliit, 2. Pääpiskop, (auunimi: Высокопроеввященство). — 3. Piskop, (auunimi: Преосвященство). — 4. Archimandrit, 5. Igumen, auunimi: Высокопроевподобие).

Wolge (liht-) waimulik seisus: 6. Protopierei (Auunimi: Высокопроевподобие). — 7. Gierei ehl preester (auunimi: Преподобие). — 8. Protodiakon, 9. Diakon.

B. Luteruse usus.

1. Piskop, 2. Kindrassuperintendent, (auunimi: Высокопроевподобие). — 3. Konsistoriaalndunik, 4. Praust, 5. Ülem-õpetaja (Ober-Pastor), (auunimi: Высокопроевподобие). — 6. Õpetaja (pastor), 7. Alam-õpetaja (diakonus), 8. Abi-õpetaja (Pastor-Adjunkt) (auunimi: Преподобие).

Kirjade ja pakkide postiraha.

Lihtkirjade eest on terwes Weneriigis 7 kop., linnades aga 3 kop. iga loodi pealt postiraha maksta. Nisipaela all saadetud trükitööde eest tuleb iga 4 loodi pealt 2 kop. maksta. Kirja finnitamine maksab peale postiraha 7 kop. Kui finnitatud kiri posti peal kaduma läheb, siis on kirjasaatjal digus, 10 rubla iga kadunud kirja eest kahjutasumist nõuda. Selle juures ei olle tal muud tarwis, kui finnitamise kwittung ette näidata. Kirjamarksid saab posti pealt, tüft 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 14, 20, 35, 50, 70 kop. ja 1 rubla. Tembeldatud kirja ümbritud maksawad 7 1/2 ja 14 1/2 kop. tüft, lahised postkaardid 3, ja kui wastus ette ära maksetakse 6 kop. tüft. Tembeldatud ümbritud ei wõi raha saatmisest mitte tarwitada. Pakkide saat-

mise eest kuni 500 werstani maksetakse 5 kop., 1000 werstani 10 kop., ja iga uue 1000 werstani ista 10 kop. enam naela pealt. Kõige alam hind pakkide eest, rahuse ja kanguse peale waatamata, on 20 kop. Paki ärandmise juures antakse posti pealt 5 kopikaline kwittung wastu. Kui paki posti peal kaduma läheb, maksab postiwalitsus saatjale kwittungi ettenäitamise peale paki hinna wälja, aga ainult siis, kui hind saatmise juures üles on antud; lihtpakkide eest, mille hind mitte üles antud pole, ei wastuta postiwalitsus mitte. Hinnapati juures peab pealtliri „Цвнное“ (hinnaline) seisma ja hind terwetes rublades tähtedega üles tähendatud olema. Pakkide, mille hind üle 5000 rubla kannab, ei wõeta posti peale mitte wastu.

Rahakirjade eest, mille juures „Денежное на рубль.“ adressi peale tuleb kirjutada, maksetakse: a) kaalurahaga: 7 kop. loodi pealt omamaal ja 10 kop. loodi pealt wäljamaale, b) finnitamise rahaga: kuni 600 rublani 1/2 kop. rubla pealt; 600—1600 rubla 1/4 kop. rubla pealt ja weel 1 rbl. 50 kop. lisamaksu; 1600 kuni x rbl. 1/8 kop. rubla pealt ja weel 3 rbl. 50 kop. lisamaksu. Peale selle on weel 7 kop. omamaal ja 10 kop. wäljamaal kirja finnitamise eest maksta.

Wakraha wõib kirja sees saata kuni 9 3/4 kop., hõberaha kuni 1 rbl. ja kuldraha kuni 21 rbl., raha peab aga nõnda paberi sisse olema pandud, et ta liituda ei anna. Kadumaminemise korral maksab kroonu kwittungi ettenäitamise peale täie summa wälja.

Telegrammid.

Telegrahi sõnumite maks on kahesugune: a) põhjustaks, b) maks iga sõna eest. Põhjustaks terwel Wenermaal on 15 kop. Maks iga üksiku sõna eest on

1) linnades	1 kop.
2) igasse Euroopa-Wenemaa kohta ja Kantsaiaasse	5 "
3) Aasia-Wenemaale	10 "

Kroonu hoiuasiad

rentereide ja postkontorite juures võtavad igal äripäeval raha oma hoiu alla ja maksavad selle eest aastas 4 protsenti. Raha võetakse vastu kopikaviisi 25, 50, 75 kop. ja rublaviisi kuni 50 rublani korraga ning kirjutatakse igafordne summa hoiuraamatusse wana summa juurde. Kui raha raamatus 1000-de rublani on kaswanud, ei kanna ta mitte enam protsenti ja võib tagasi nõutud, ehk protsenti kandjate paberite vastu ümber vahetatud saada. Raha saab aga ainult see kätte, kelle nime peale ta raamatusse on sisse kirjutatud, ja nimelt jault ehk terve summa. Väljavõtmine võib igal ajal sündida. Ühel inimesel ei tohi rohkem kui üks ainus raamat olla.

Stempelpoognate hind.

Võltsite tarwis Rbl. kop.			Altide tarwis R. s.		
kunni 50 rublani.	—	10	50 r. kuni 300 r.	1	25
üle 50 r. kuni 100 r.	—	15	üle 300 r. " 900 "	3	10
" 100 " " 200 "	—	30	" 900 " " 1500 "	5	40
" 200 " " 300 "	—	40	" 1500 " " 2000 "	7	10
" 300 " " 400 "	—	55	" 2000 " " 3000 "	11	—
" 400 " " 500 "	—	70	" 3000 " " 4500 "	15	65
" 500 " " 600 "	—	80	" 4500 " " 6000 "	20	30
" 600 " " 700 "	—	90	" 6000 " " 7500 "	28	—
" 700 " " 800 "	1	—	" 7500 " " 9000 "	31	—
" 800 " " 900 "	1	15	" 9000 " " 10000 "	36	—
" 900 " " 1000 "	1	20	" 10000 " " 12000 "	41	—
" 1000 " " 1500 "	1	90	" 12000 " " 13000 "	48	—
" 1500 " " 2000 "	2	50	" 13000 " " 15000 "	53	—
" 2000 " " 3200 "	3	70	" 15000 " " 18000 "	63	—
" 3200 " " 4000 "	5	15	" 18000 " " 21000 "	71	—
" 4000 " " 6400 "	6	80	" 21000 " " 30000 "	103	—
" 6400 " " 8000 "	9	—	" 30000 " " 45000 "	156	—
" 8000 " " 10000 "	11	40	" 45000 " " 60000 "	211	—
" 10000 " " 12000 "	13	80	" 60000 " " 90000 "	312	—
" 12000 " " 15000 "	15	60	" 90000 " " 120000 "	415	—
" 15000 " " 20000 "	21	—	" 120000 " " 150000 "	519	—
" 20000 " " 25000 "	27	60	" 150000 " " 225000 "	781	—
" 25000 " " 30000 "	33	60	" 225000 " " 300000 "	1031	—
" 30000 " " 40000 "	42	—			
" 40000 " " 50000 "	54	—			

Stempelmargid.

80-ne kopikaline stempelmark tuleb panna: wõltsirjade, sündimise-, ristimise-, laulatuse- ja surnutähtede peale, siis ka weel palwe- ja taebusekirjade peale igasie lohtusse. Wastuse tarwis tuleb weel teine mark à 80 kop. palwekirjale juurde panna.

Kwittungi peale, mis üle 5 r. läheb, on 5 kopikaline stempelmark panna, millest kwitterija oma nime läbi kirjutab.

Tabel kust näha, kui suureks iga 100 rbl., mis intresside-intressi peale pantub, kasvab.

	3 % peal		4 % peal		4 1/2 % peal		5 % peal	
	rbl.	kop.	rbl.	kop.	rbl.	kop.	rbl.	kop.
1 aastaks	103	—	104	—	104	50	105	—
2 "	106	9	108	16	109	20 ²⁵	110	25
3 "	109	27 ²⁷	112	48 ⁶⁴	114	11 ⁶⁶	115	76 ²⁵
4 "	112	55 ⁰⁹	116	98 ⁵⁹	119	25 ¹⁹	121	55 ⁰⁶
5 "	115	92 ⁷⁴	121	66 ⁵³	124	61 ⁸¹	127	62 ⁸²
6 "	119	40 ⁵²	126	53 ¹⁹	130	22 ⁶	134	00 ⁹⁶
7 "	122	98 ⁷⁴	131	59 ³²	136	08 ⁶²	140	71
8 "	126	67 ⁷	136	85 ⁶⁹	142	21 ⁰¹	147	74 ⁵⁵
9 "	130	47 ⁷³	142	33 ¹²	148	60 ⁹⁶	155	13 ²⁸
10 "	134	39 ¹⁶	148	02 ⁴⁴	155	29 ⁷	162	88 ⁹⁶
11 "	138	42 ³⁴	153	94 ⁵⁴	162	28 ⁵⁴	171	03 ³⁹
12 "	142	57 ⁶¹	160	10 ³²	169	58 ⁸²	179	58 ⁶⁶
13 "	146	86 ³⁴	166	50 ⁷³	177	21 ⁹⁷	188	56 ⁴⁹
14 "	151	25 ⁹	173	16 ⁷⁶	185	19 ⁴⁶	197	99 ³²
15 "	155	79 ⁶⁷	180	09 ⁴³	193	52 ⁸³	207	89 ²⁸
16 "	160	47 ⁹⁶	187	29 ⁸¹	202	23 ⁷¹	218	28 ⁷⁵
17 "	165	28 ⁴⁸	194	79	211	33 ⁷⁸	229	20 ¹⁸
18 "	170	24 ³³	202	58 ¹⁷	220	84 ⁸	240	66 ¹⁹
19 "	175	35 ⁹⁶	210	68 ⁴⁹	230	78 ⁶¹	252	69 ⁵
20 "	180	61 ¹¹	219	11 ²³	241	17 ¹⁵	265	32 ⁹⁸

Õheselgema tabeli järele võib igaüks jebamais kätte saada, kui palju tema kapital ühes ehk mitmes aastaks intresside-intressi peal kasvab. On sellegi näit. 800 rbl. kapitali 5 protsenti peale antud, ja tahab ta teada kui suureks tema kapital 3 aasta jooksul on kaswanud, siis leiab ta tabelist et 100 rbl. 5 protsenti peal 3 aasta pärast 115 rbl. 76²⁵ kop. annab, seega annab 800 rbl. 3 aastal 8 forda 115 rbl. 76²⁵ kop. = 926 rbl. 10 kop.

Protsentide suurus kuude järele 100 rubla pealt.

Kuu- arv.	4% aastas		5% aastas		5 1/2 % aastas		6% aastas		7% aastas		8% aastas		9% aastas		10% aastas	
	r.	top.	r.	top.	r.	top.	r.	top.	r.	top.	r.	top.	r.	top.	r.	top.
1	—	38 1/2	—	41 2/3	—	45 5/6	—	50	—	58 1/3	—	66 2/3	—	75	—	83 1/3
2	—	66 2/3	—	83 1/3	—	91 2/3	1	—	1	16 2/3	1	33 1/3	1	50	1	66 2/3
3	1	—	1	25	1	37 1/2	1	50	1	75	2	—	2	25	2	50
4	1	33 1/3	1	66 2/3	1	83 1/3	2	—	2	33 1/3	2	66 2/3	3	—	3	33 1/3
5	1	66 2/3	2	8 1/3	2	29 1/3	2	50	2	91 2/3	3	33 1/3	3	75	4	16 2/3
6	2	—	2	50	2	75	3	—	3	50	4	—	4	50	5	—
7	2	33 1/3	2	91 2/3	3	20 5/6	3	50	4	8 1/3	4	66 2/3	5	25	5	83 1/3
8	2	66 2/3	3	33 1/3	3	66 2/3	4	—	4	66 2/3	5	33 1/3	6	—	6	66 2/3
9	3	—	3	75	4	12 1/2	4	50	5	25	6	—	6	75	7	—
10	3	33 1/3	4	16 2/3	4	58 2/3	5	—	5	83 1/3	6	66 2/3	7	50	8	33 1/3
11	3	66 2/3	4	58 1/3	5	4 1/3	5	50	6	41 2/3	7	33 1/3	8	25	9	16 2/3
12	4	—	5	—	5	50	6	—	7	—	8	—	9	—	10	—

Kirikliste ameti-talituste juures tarvilised tunnistused.

1. Ristimise juures: Vanemate laulatus-täht. — 2. Leerilaste sisseõnnistamise juures: Lapse ristitäh. — 3. Põlatus juures: Põlatatawate risti- ja leeritäh, kui nad teisest kihelkonnast on. On aga kumbki laulatatawatest leskõlmes, peab ta peale selle veel oma abikaasa surmatähe ettenäitama, ühtlasi aga ka surnud abikaasa järelejäädud waranduse üle täielise ja kindla äratirja kirikuarhiivi andma. Olawad pruut ja peig teine teises kihelkonnas, siis peab niihästi pruudi kui ka peigmehe kihelkonnas kuulutatud saama, kuna laulatust se õpetaja toimetab, kelle kihelkonnast pruut on. — 4. Matmise juures: äkitselt ehk mingi õnnetuse läbi surnute juures on tarwis kohalike poliitwalitsuse käest kirjalik luba tuua, ilma milleta õpetaja mitte mätta ei tohi. Tartus peawad matuselubatahed linnaameti käest toodud ja arsti allkirjaga õpetajale ette näidatud saama.

Kaudtee sõiduhinnad Kolmandamas klassis kopikate järgi.

Tartust Riiga ja Pihkwasse.

Tartust Riiga 35, Puka 65, Sangastele 94, Balla 113 kop.
Stakelni 140, Wolmari 166, Wõn-
du 204, Ramohtsoje 230, Segewolti 258, Hingenbergi 286, Riiga 334.
Riiaist Wõlberaasse 26, Mitawi 64, Düna-
burgi 293, Elbawi 316, Wiina 534, Pihkwa 646 kop.

Tartust Tallinnasse ja Peterburisse.

Tartust Wõltsi 30, Kaareperele 64, Wägewale 91, Rakke 104, Riisile 120, Tamsalu, Tapale 153 kop.

Lehtile 162, Aegwiibule 182, Kehrake 205, Naasikule 217, Pöge-
bile 237, Tallinnasse 258.
Tallinnast Nõmme, Saue, Keila 38, Nõmmele 49, Klooale 49, Kallastele 64.
Tallinnast Peterburisse 499, Riiga 592.
Kadrinasse 171, Rakwerisse 189, Rabataasse 212, Sondaile 225, Püüsi 242, Põhwiisse 274, Wai-
warale 297, Werekulasse 308, Narwa 331, Jamburisse 361, Molokowitschi 397, Wolokowole 430, Jelisametskajasse 454, Gat-
shinasse 483, Krasnoe Selo 512, Sigowo 528, Peterburisse 546.

Peterburist Moskwasse 868, Riiewisse 2133, Nishn.-Nowgoro-
disse 1458, Odeßasse 2797, Warshawi 1504, Saratowi 2033, Sama-
raisse 2330, Sewastopoli 2939, Wladikawkasi 3474.

Mõõdud, kaalud ja rahad.

1. Mõõdud.

A Pikkuse mõõdud:

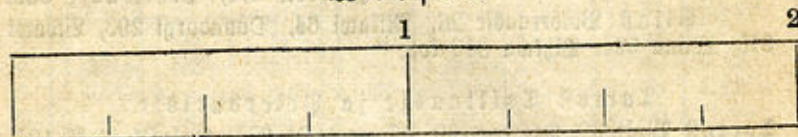
1 werst = 500 sädä = 1500 aršinat = 3500 jalg.
1 sädä = 7 jalg = 84 tolli = 840 kriipsu = 3 aršinat = 48 werstollit.
1 jalg = 12 tolli = 3/7 aršinat = 6,88 werstollit.
1 toll = 10 kriipsu = 1/7 werstollit.
1 aršin = 16 werstollit = 2 1/2 jalg = 28 tolli.
1 werstollit = 1 1/4 tolli = 17 1/2 kriipsu. — 3 aršinat = 4 küünart.

1 meeter = 100 tsentimeetrit = 1000 millimeetrit.
1 werst = 1066,781 meetrit. — 1 sädä = 2,133 meetrit.
1 jalg = 0,30 meetrit (30 tsentimeetrit). — 1 aršin = 0,7112 meetrit.
1 werstollit = 4,44 tsentimeetrit. — 1 kilomeeter (1000 meetrit) 0,24 wersta.

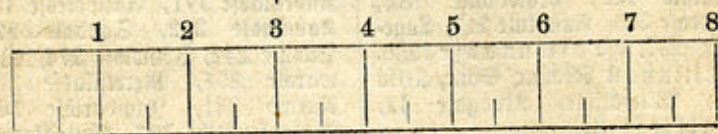
Tollid.

Versof.

Tsentimeetrit.

B. Pinna-mõddud.

- 1 dešätine = 2400 ruut-sülda = 3 wakamaad. — 1 wakamaa = 25 lappa
 1 ruut-süld = 9 ruut-arsinat = 2304 ruut-versofit = 49 ruut-jalga = 7056 ruut-tollid.
 1 ruut-jalg = 144 ruut-tollid = 0,18367 ruut-arsinat = 47,0204 ruut-versofit.
 1 ruut-toll = 100 ruut-kriipsu = 0,3265 ruut-versofit.
 1 ruut-arsin = 256 ruut-versofit = 5⁴/₉ ruut-jalga = 784 ruut-tollid.
 1 dešätin = 1,09250 Prantsuse hektar'i = 2,69972 Englisk akerit = 4,27890 Preiſi morgen't = 1,89814 Austria joch'i.

D. Sõned mõddud.

- 1 sätkus = 12 setwertid
 1 setwert = 2 osminat = 8 setwerikut = 64 karnitsat.
 1 setwerik = 8 karnitsat.
 1 tünn = 40 pange.
 1 pang = 10 toopi = 12,298 liitrit.
 1 toop = 1,23 liitrit
 1 hektoliiter = 100 liitrit = 8,13 pange (wedro).
 1 liiter = 0,813 toopi.

2. Naalid.

- 1 perfootid (perkapuud) = 10 puuda; 1 puud = 40 naela.
 1 nael = 32 loodi = 96 solotnikku = 9216 dooli.
 1 loot = 3 solotnikku; 1 solotnik = 96 dooli.
 1 puud = 16,379 kilogrammi.
 1 nael = 0,41 kilogrammi.
 1 kilogramm = 1000 grammi
1 arsti nael = $\frac{7}{8}$ naela
1 " " = 12 untse
1 untse = 8 drahme
1 drahme = 3 kruupi
1 kruup = 20 graani
- 1 kilogramm = (umbes) 2¹/₂ naela = 78 loodi.
 1 gramm = (umbes) $\frac{1}{4}$ solotnikku = 22¹/₂ dooli.

3. Rahad.

a) Wene rahad.

- 1 rubla = 100 kop. — 1 Soome mark = 100 penni = 25 kop.
 1 imperial = 10 rbl. 30 kop. — 1 tuhat = 3 rbl. — 1 hõberubla = 3¹/₂ rubla panko.

b) Mõned väljamaa rahad Wene rahaga võrreldub.

	rbl.	kop.
1 Saksa mark = 100 penningi	—	30 ⁷ / ₈
1 Saksa taaler = 3 marka	—	92 ⁵ / ₈
1 Prantsuse, Helveetia eht Belgia frank = 100 centim'i	—	25
1 Englise nael sterlingi = 20 shillingi = 240 pence	6	31 ¹ / ₂
1 Austria gulden = 100 kreuzer'i	—	61 ³ / ₄
1 Põhja-Ameerika dollar = 100 cent'i	1	29 ³ / ₈
1 Türgi piaster = 40 para	—	5 ¹ / ₂
1 Greeka drachme = 100 lepta	—	25
1 Itaalia liir = 100 centimo	—	25
1 Hispaania peseta = 100 centimo	—	25
1 Rootsi ja Norra kroon = 100 öra	—	34 ³ / ₄

Koduloomade paarimise aeg.

Hobune, lehm ja lammas tarvitavad paarimisets 22—36 tundi, siga 30—40 tundi. Kui nad mitte rammaks ei ole saanud, siis otsib hobune 8 kuni 10, lehm 21—28, lammas 14—21, siga 21—28 päeva pärast uuesti paarimist. Poegimise järel otsib hobune uut paari- mist 14, lehm 28, lammas 185, siga 35—42 päeva pärast.

Sugutamise wõimu aeg.

Läti wõim kestab 5—20 aastani, määral 4—10 a., pullil 2—7 a., lehmadel 18 kuust kuni 10 a., luldil 1 aastast kuni 4 a., emmised 9 kuust kuni 8 a., oinal 2 aastast kuni 6 a., lambad 2 aastast kuni 8 aastani.

Kandmise aja kõige lühem ja pikem wältus.

Kandmise aeg wältab hobustel 330—419 päewa, lehmadel 240—321 päewa, lammastel ja kitsedel 146—158 päewa, sigadel 109—133 päewa, koertel 63—65 päewa, lassiidel 56—60 päewa; lapsed hauduvad 19—24 päewa, lallunid 26—29 p., hanid 26—33 p., pardid 28—32 p., tuwid 17—19 päewa.

Imewate loomade wõerutamise aeg.

Uma järele ära wõerutada tuleb porsas 7, kits 8, wassikas 10, wares 15, eesel 16 ja tall 17 nädali pärast.

Tähtsamad sündmused 1891 ja 1892.

Jälle on meie kõrge Keisri tojas surm tats korda külalisets läinud. Septembri kuu 12. päeval 1891 lahkus Keisri Majesteedi kõige noorema wenna K. K. Suurwürst Pauli noor abikaasa Aleksandra Georgiowna Moskwa ligikal Sijinskoe mõisas 21 aasta wanaduses siit ilmas. — Januari kuu 13. päeval 1892 suri pika raske haiguse järele Suurwürst Konstantin Nikolajewitsch, Keisri herra onu, Pawlowski lossis 66. eluaastas ära. K. K. Konstantin Nikolajewitsch oli väga suurte waimuannetega ehitatud riigimees, kes palju tähtsaid uuenduse töösid riigielus korda saatis ja Krimmi, kui ka Lürgi sõja ajal merewäe peajuhataja oli.

Peale nende kumma sündmuse on möödaläinud aastal meie kõrge Keisri tojas aga ka rõõmupidused olnud. Oktobri kuu 28. päeval 1891 pühitsewad meie Keiser-

litub Majesteedid oma hõbepulma. Sellest kõrgest auupidust wõttis terwe Wenerlik kõige suurema waimustusega osa.

Teine tähtjas rõõmupidu meie Keiserlikudel Majesteetidel oli meie Keisriproua wanemate kuldpulm, mida 14. Mail 1892 terwel Daanimaal lõpmata auuga pühitseti. Sellest aruldasest pidust wõtsiwad terwe Europa riikide kroonikandjad ja kõrge ametnikud, kas ise pidul olles ehk õnnesoowides ehk tallid kingitust saates, osa.

Mail kuu 26. päeval 1892 oliwad Wene ja Saksia Keiser Saksamaal Kieli linnas teineteisega koos. Seda teiste kooskäiki nimetasiwad poliitika mehed rahupandiks. Selsamal päeval käis K. K. Suurwürst Konstantin Konstantinowitsch Prantsuse maal Nangsi linnas, kus sel ajal suurt turnipidu peeti. Suurwürsti wõeti seal ülemata waimustusega vastu, kuna poliitikamehed ka seda sündmust tähtjaks rahu-märgiks nimetasiwad.

Meie kitsamal kodumaal ei ole möödaläinud aastal kui meie Keiserliku Kõrguse Suurwürsti Wladimiri reisi läbi Liwimaa Juuni kuus 1892 maha arwame, isekrallist tähtsamaid sündmusi olnud. Kuna Jumal meie põldu rohkesti oli õnnistanud ja igauks priksuste ja rahul wõis elada, oli aga meie naabruses Wenemaal tibe puuduse aeg. Seal oli kümme-kolm tubermangudes täieline wiljakalduus. Kristlik armastus ja kaastundmus on aga näitanud, et nad ka seal abi wõiwad saata, kus miljonid korraka häda kannatawad. Helled laed oma ja koguni wäljamaalt tõiwad lühikesi ajaga niipalju andeid totku, et puudus pea oli lõppenud. Rõõmuga tohime meie enestele meelde tuletada, et meie kodumaa kõige ehmeste hulgas on, kes ligimese häda kaitsemiseks oma weeringid on ohwerdanud.

Elajad ja muusika.

Üks Prantsuse kirjaniit tähendab, et kõigi kunstide seas muusika ainus kunst olla, millest elajatel, nõdrameelsetel ja totratestel arusaamist on. Muu seas kõneleb ta

ühel tõiise loo ühest loerast, kes kord wiilulit mängimist oli kuulnud, ja pärast igatord halebaste huluma hakkas, nii pea kui teegi läe wiilulit järele wälja sirutas. Ka on kindlaste tähele pandud, et loerad muusikat kuuldes kõigest lehaft wärisema hakkaswad, otsegu aratats muusika nende sees suurt kartust. Edasi on tõets tehtud, et muusika loerale tõeate hädasohitlitsus wõib minna. Dr. Mead kõneleb ühest loerast, kes ühe tuttawa wiilulimängija pärast oli, et ta igatord hirmsaste kannatas, kui ta peremees üht teatud tütti mängis. Wiilulimängija oli aga del külalt, iffa ja iffa seda tütti uueste mängida, et tema mõju loera kohta tähele panna. Selle tagajärg oli, et waene elajaloom oma piinaja jalge ette roomas ja hirmsa wärinaga hinge heitis. Mõned loerad on jälle wäga õrnad eba- wõi kätasõlade wastu. Nii nägi üks tuttau klamerimängija, et ta hall Staalit tõugu loer igatord kartlitult tisenbas, kui ta kas kogemata eht meelega mõne ebasõla klameri peal mängis. Mõned teised loerad sellenastu armastawad kõige suurema himuga muusika heali kuulda, jah on koguni niisuguseid loeri, kes pühapäiwiti kirikusse jooksewad, selle nähtawa eesmärgiga, wägewaid ja pühakliffa orelit heali kuulda saada.

Kodujänese muusikalise tundmuse kohta awaldas mõni aastat tagasi teegi loobuse uurija naissterahwas ühes Inglis ajalehes tähele panemise wäärilisi leidusi. Tema jutustas, et kui teegi teel-oreliti (harmoniumi) mängis, tema weite kodujänese kui meeletu mänguriista juurde jooksis ja nii kaua jalgadega mööda orelit laudu kraapis, tunni mängija mängimise seisma jättis. Istus ta aga klameri ette, oli loomakene niisama meeletu rõõmu pärast, nagu ta seda enne ahastuse pärast oli olnud, mida ta selle läbi tunda andis, et ta järelejätmata kui pöörane klameri ümber hüppas ja largas. Ka rottidel on oma jagu arusaamist muusikast, sest nemad õpiwad — nagu katsed tõendawad — üsna kergeste ja lenaste takiti järele reas tantsima. Et hiired muusikat armastawad, on tuttau,

mõnikord lähewad nad muusika tõttu otse meeletuks rõõmsaks ning hüppawad ja largawad siis nii hullupödra, ümber, nagu oleks terve maailm nende pärast, tunni surm nende märatsemisele piiri paneb.

Tuttaw on ka hobuse teraw arusaamine muusikast. „Minul oli üks tõõhobune“, jutustab üks kuulus loomade tähele panija, „kes koguni kaera-sõdmise sedamald seisma jättis ja tikkis kõrwul ning pärani silmil kuulas, kui talle sügaw g-heal kõrwa puntus. Tema jäi sellesse olekusse niitaua kui see heal edasi testis. Üks teine hobune awaldas sedasama iselekut, niipea kui ta üht kõrget healt kuulis. Jäbisarwe heale tundmine ja see karsitus ja põlewus, mille siise jäbihobune sattub, kui ta agijate haurumist kuuleb, on tunnistused, mis näitanud, et hobune mitmesuguste healte wahel selgeste wahet teeb; tema ei waheta iialgi üht healt teisega ära.“ Iseäranis selgeste näeme meie hobuse muusika tundmist tsirtuse hobuse juures, see täib, jookseb, tantsib täieste muusika järele, nii et üsna ime on seda näha. Jah, hobust wõib koguni ise mängima ja esimese jalgadega trummi lööma õpetada. See tõit näitab aga, et hobusel teraw muusika kõrw peab olema, sest muidu ei wõiks ta iialgi säherdust kunsti osawust ilmutada. Üks rikas hobuste armastaja, kes seitsmeteistkümnema aastasaja lõpul Hollandimaal elas, laskis, kui ta hobuste muusika armastust ära oli tunnud, oma kasu hobustele korralisi kontsertisid anda. Selletarwis oli tal oma korraline mänguoor, kes iga nädal ford tallis ilusaid laulusid ja mängutütta mängis, „et kuuljate loomade waimu tõsta.“

Inglane Wood jutustab ühest tallesest, kellel peenikene muusika kuulmine olnud. Rõõmulikta, elawaid laulusid ja wiisid kuulas see loomakene himuga, aga turbe ja pilaliti wiisid ei wõinud ta mitte sallida. Seesama tallekene põlgas iseäranis Inglismaa isamaa-laulu, ja määgis wahet pidamata kõwa healega, nii pea kui selle laulu tahtmata healed tema kõrwu puutusiwad, nõnda

et mängija oma mängu pidi lõpetama, mitte sellegipärast, et teda taastundmus seda sundis tegema, wait et üleüldine naer teda edasi mängimast keelas. Sotimaal laulavad lüpsitüdrutud lehmadele midagi ette, kui need kangelaselt on, et neid jälle heale tujule meelitada. Prantsusemaal lauldasid hārgadele, kui nad tööd teewad, ifta midagi ette, et nende tööhimu ergustada, ja ütski talupoeg ei kahle selle poolest, et hārgjad rõõmuga tema laulu kuulavad.

Teadu järele on elewantidel wāga hea kõrwakuulmine, neist wõitfiwad wiisiiste muusikalised kunstnikud saada, kui nad tarwilist haridust saatsiwad. Mōne aja eest näidati Londonis üht noort elewanti, kes ka tõeste hariduses imes-tamise wāart taugele oli jõudnud. Muude raskete kunst-tükkide seas mängis ta ka mitmesuguseid mänguriistu. Tal oliwad näitufeks tellufesed pea tüljes, mida ta seabust mõõda tõlistas, ja oma lotti ja esimesi jalgu tarwitas ta teiste mänguriistade mängimiseks. Umbes praeguse aastaja hātatufes anti Pariisis elewantide ees katfeks kontserti. Māngijad oliwad esimese liigi kunstnikud. Taheti nāha, mis mõju muusikal elewandi kohta on. Saadi siis ka järgmisele otjufele: Mitte ütsnes laulu ilu ei mõju elewandi peale, sest seesama laul tegi teda rõõmsaks, ehk jättis ta üksna külma, otse sedamōōda, kas teda ruttu ehk pikka māngiti. Ka ei mõjunud mitte ütsnes laulu taledus ehk haledus paitsnahlade nerwide peale, sest mitmesugused laulud, mida sessamas duuris māngiti, awalbatsiwad ka mitmesugust mõju.

Smekspanemise wāart näitab ka fisaliku muusikaline tundmus olema. Kui fisalit, kes wagust päikese paistel soojendab, korraga laulu ehk mängu kuuleb, hakkab ta sedamaid ennast ifeāralisel wiisil liigutama, ning kõigest tema olekust on nāha, et ta hea meelega laulu kuulab. Jētis jutustab ühest fisalikust, kes omast urlast, mis ühe wana müüri all oli, sedamaid wālja tuli, kui ta ühe tut-tawa Mozarti kwarteti esimesi heali kuulis. Oli muusika otjas ja lõik wailfeks jäänud, siis hakkas ta piltamōōda

oma loopa poole tagasi ronima, niipea aga kui uueste mängima hālati, jäi ta seisma, kuulatas natuke, nagu tahaks ta kindlaste teada, kas tema kõrwad teda wahest mitte ei petnud, ja pōōras siis selle sama kōha peale tagasi, kus ta enne kuulanud oli.

Ka putufad ei näita mitte ilma muusika tundmiseta olema. Amblifuteft kõneldas, et nad heameelega mängu kuulewad. Nii ronis neid lord hult ühe piimāngija laua peale, kus nad kui soldatid ennast ritta seadsiwad ja māngimist pealt kuulasiwad. Üks Nawarra rügemendi pealik pisteti lord puuri. Tema palus ülemat, et see temale lubaks kannelt wangikotta ühes wōtta. Tema palwe läks täide, ja nüüd māngis ta päew päewa järele hommitust õhtani oma kannelt. Meljandamal päewal pani ta wāga imeks, kui üks hiir teise järele august wālja pugeks ja āmblikud oma wōrkude seest hulga wiisi wālja ronisiwad. Kōik need loomad tuliwad ja jäiwad tema ümber ringi seisma ning näitatsiwad kõige suurema tähelepanemisega tema mängu kuulawat. Pealik oli selle üle nii kōhfunud, et ta māngimise seisma jättis. Silmapilt pōōrasiwad aga hiired ja āmblikud oma korteritesse tagasi. Niipea kui ta jälle mängima hakkas, ilmusiwad imelikud pealt-kuulajad uueste. Wiimaks kogus juba enam kui sada muusika-armastajat hlirt tema ümber, ja et niisugune seltskond temale mitte ifta meelegipärast ei olnud, palus ta wangikōja wahi kōest enesele ühe kassi, selle ta aga puuri pistis, kui ta oma imelist seltskonda nāha soowis, ja lahiti lastis, kui ta üfsi tahtis olla.

Üks ainus elu.

Professor Drummond, kes paari aasta eest ühe weikese sadatuhandate wiisi ostetud raamatu, mille Rōuge õpetaja M. Kallas pealkirja all „Kallim wara ilma peal“ ta Gesti teelde on tõlkinud, kirjutas, kõneleb järgmise loo:

Siljuti sõitsin ma üle Atlandi mere. Ühel õhtul puhusime meie, s. o. mõned reisijad ja mina laewalapte-

niga lõbusaste juttu. Sutu joosul kõneles kapten meile ühe liigutawa loo, mis ta ise mõne aasta eest läbi oli teinud. Tema juhatas üht laewa, mis juba pika reisi ära oli sõitnud, kui korraga laewa-frui katkes. Enne kui keegi midagi jaksas teha oli laew wett täis ja hakkas juba wajuma. Kuttu lisuti paat laewa küljest lahti, ja kapten oli wiimane, kes paati astus.

Sõ oli pime ja meri marune, nii et wähe lootust peasemiseks oli. Matusele aja pärast nägitiwad nad aga eemal tulest, mis ühe liginewa aurulaewa pealt paistis, wad, aga kuidas pidiwad nad enestest märku andma? Nad otsisidwad paadi läbi ja leidsidwad warsti ühe wana laterna tollipikuse küünalajupiga. Siis hakati tiftu otsima, millega küünlaotsja põlema süüdata. Kõik puistatiwad omad taskud läbi, aga asjata, tiftu ei leidnud keegi. Kapten kästis uueste otsida ja tasku woodri ümber pöörata, ja ennæ, wiimaks leiti ühe reisi ja taskunurgast tift. Tift anti kapteni lätte, et ta küünla põlema paneks. Madrused astusidwad tema ümber ligistiftu koku, hoidisidwad omad hõlmad tuule ette ja ei pööranud filma tema poolt ära. Kapten ütles, tema olla elus mõnegi raskelega wõidelnud ja mõnegi hädaohule filma waatanud, aga ialgi ei olla ta ntisugust wastutamist oma rinnus tunnud, kui sel filmapilgul, kus ta sellest tiftu tuld pidi tõmbama — aga ta tegi seda; tift lõi lõftele, laterna süüdati põlema, ja kui wiimast õhu sees sinna ja tänna kõigutati, nähti laewa pealt warsti hädamärki, mis peale ta laew sedamad nende juure sõudis ja neid kõik peale wõttis.

Mis aga andis sellele tiftule ntisuguse tähenduse? Ta oli a i n u s; ja see'p see on, armsad sõbrad, mis teie elule nii tõrge wäärtuse annab. Sinul on üts a i n u s elu; kaid sa temaga mõistmata ümber, kannatad sa seda lahju igameste, sest sul ei ole mitte teist elu, millega sa oma elstist hõaks wõiks teha.

Ülesanded.

1. Tõenda ja näita, et kõik arwud ühesuurused on.
Näituseks: $15 = 24$.

2. Kuidas wõib 100 nelja ühesuguse arwuga kirjutada?

3. Täb. Sarnaselt wõib iga arwu kohta küsida; näituseks: Kuidas kirjutatakse 89 tuue ühesuguse arwuga?

4. 111
777
999

Kuistuta eesfeiswatest ühesast arwust 6 ära, et 20 koku ülejäab.

5. Kirjuta arwud 1—9 nõnda ühe ruutu sisse, mis ühesasse jaksu on jautatud, et arwude summa nii, hästi paremalt pahemale poole, kui ta ülevalt alla ja ühest nurgast teise 15 annab.

6. Kuidas wõib 1000 ilma nullita kirjutada (arwudega, mitte tähendega)?

7. Kloostri ülem naisterahwas juhtus oma filmaga nägema, kuidas üks nunn läbi raudse kloostri aia wõera mehega elawalt juttu puhus. Selle jõleduse pärast noomis ta waest nunna kangeste ja tahtis teda praegu raske karistuse alla panna, kui nunu korraga ütles: Minul on täieste õigus selle mehega kõnelema, sest „selle mehe ema on minu ema ämm.“

Küsimus: Kes see mees oli?

Maljatilgad.

D s a w t e e n e r. „Tele soowite?“ „Baroni härra kogu saada.“ „Mis Teie tahate temast?“ „Mina tulen ühe rehnungi pärast!“ — „Baroni härra on eila maale sõitnud“ — „mis ma temale wõlgu olen.“ „Aga ta tuleb hommen jälle tagasi.“

Märgist mõõda lastnud. Isa (habe meajaja wastu, kelle käsi wäriseb, nii et ta lojemata lõuga lõikab), „Waadake, see tuleb sellest nurjatust porujommi joomisest.“ Habe meajaja (lühitalt): „Jah, ma olen juba tihti kuulnud, et porujomm naha liig hellaks ja õhukeseks teeb.“

Isa wastus. A.: „Miks ei wõta Teie mitte naist?“ — B.: „Sest et nüüdsed tüdrukud otsesu lihtsused wälja peal on, sellest wõibki: nad ei õmble mitte, nad ei tetra mitte ja ommeti on nad ilusamalt ehitatud, kui Salomo kõige oma uhkuse sees.“

Kooli pingilt: Koolm.: „Noh, Jutu, mis tegi Raim oma wenna Abeliga?“ — Jutu: „Tema wihtas teda.“ — K.: „See ei olnud mitte õige, ütles sina, Miksi!“ — Miksi: „Raim lõi oma wenna Abeli surmaku.“ — Koolm.: „See oli tubli.“

Koolm.: „Kaalu, ütles mulle, millest on sinu kingad tehtud?“ — „Nahast.“ — „Kust on aga nahad saadud?“ — „Härga seljast.“ — „Misjagune elajas annab sulle kingad ja peale selle ka weel liha toidu tarwis?“ — „Isa.“

Kohane wastus. Üks pilkaja advokat küsis lord ühe õpetaja käest: „Kui õpetaja ja turat protsessima hakkasid, kes saaks küll seal wõitma?“ „Wististe turat,“ oli wastus, „sest advokatid on ju kõik tema pool küljes.“

Raudtee wagunis. Isa sõidab umbes kuue aastase pojaga linnast koju. Poisi armastab ühte puhku afna peal seista ja wälja wahtida. Isa manitseb: „Atsi, ära wahi mitte nii palju afnast wälja, tuul wõtab muidu su uue mütsi peast ja wiib ära.“ Kui aga Atsi ikka sõna ei kuula, tõmbas isa salaja tal mütsi peast ära ja ütles: „Waata nüüd, kas ma ei ütelnud, et tuul su mütsi ära wiib!“ Kui nüüd poisi selle üle wäga kurwaks sai, ütles isa: „Kui sa lubad, mitte enam pead afnast wälja pista, siis toon ma su mütsi tagasi. Minul ei ole muud tarwis, kui lord keerutada, siis on müts kaks. Selle juures keerutas ta lord läega ja lõi mütsi selja tagast wälja.

Rõõmuga wõttis poisi mütsi ja pani päha. Teisel silmapilgul seisis ta aga jälle afna ääres, wõttis mütsi, wihtas ta meelega afnast wälja ja ütles: „Isa, keeruta weel! keeruta weel!“

Ülesannete seletused 47 lehekülje kohta.

Seletus 1. $7-7 = 0$
 $7-7 = 7-7$
 $(7-7) 15 = 0$
 $(7-7) 24 = 0$

$(7-7) 15 = (7-7) 24$. Sagan ma mõlemad külgi $7-7$ läbi, tuleb wälja $15 = 24$.

Täheendus: 15 ja 24 asemel wõib iga teine arv olla.

2. $99\frac{9}{10}$.

3. $88\frac{88}{100}$.

4. Kustuta esimesest reast esimene 1, teine rida terwelt ja kolmandast reast kaks esimest üheksat. Siis jääb esimesesse ritta arv 11 ja kolmandasse 9, mis kokku 20 on.

5.

2	9	4
7	5	3
6	1	8

Täh. On arvud 2—10 antud ja peab arvude summa 18 olema, on seletus järgmine:

5	10	3
4	6	8
9	2	7

6. $999\frac{9}{10}$.

7. Tema isa.

Uus laad.

Maanitse mõisas Rambahja libellounas saab iga aasta 1. Septembri kuul laad ärapeetud. Kui 1. Sept. pühapäew juhtub olema, peetakse laata 2. Septembril.

F. G. Faure

Tartus, Holmi uul. nr. 14.

Napsi ja likööri wabrik.

Wiina kontorid on Holmi uul. nr. 2,
10 ja 14, Raatuse ehk Skoolitare uul.
nr. 35 ja Aleksandri uul. nr. 18.

Jällemüüjad saavad odavamalt.

Ernst Heffler

Tartus, Promenadi uulitsas nr. 7.

Würtsi- weini- ja napsikauplus.

Tubakad, sigarid ja paberosid.

Ölle ja weini korksid.

Sõidurattaid (Velocipedes) j. n. e.

Kullasep K. Krug

Tartus, Promenadi uulitsas nr. 9.

Suur ladu kuld- ja hõbeasju.

Kihluse- ja laulatuse sõrmused.

Mushõbedased lusikad, noad, kashwikid, suhkrukooksid

j. n. e.

Kõigefõrgemalt kinnitatud Liivi kubermangu põl-
lumeeste seits nimega:

„Omaawitus“ (Selbsthilfe).

Suur ladu põllutöö masinaid ja riistu, rauda,
kettid, naelu, plekki, kõi ja nõõri, wiljakotti-
sid, masinaõli, wankriraswa, täidaft, tõrwa
Carbolineum Avenarius, wankritelgi, püs-
sids j. n. e., niisama kõitsugu kunstlikku põllurammu
nagu: kondijahu, supersofati, kainiti ja tho-
masshlafet.

Kindlad ja odawad hinnad.

Asjataallitus ja ladu: Tartus, Pastorat uulitsas
nr. 5, Maarja kiriku õpetaja maja kõrwal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

J. R. Schramm

Tartus, Kiiutli-uulitsas nr. 9.

Ölle- ja mõõduwabrik aurujõuuga,

linnaste tegemise wabrik,

wiina-wabrik,

würtsikauba, wiina, sigari ja maijus-asjade pood.

Sumalate ja pruunipigi laager.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

G. Günther'i

enne Martin Döckeri

w ä r w i p o o d

(Tallinnast.)

Tartus, kaubahoowis № 26,

müib tingimata kõige odawama hinnaga kõiksugu head

lõnga ja kanga wärwid,

Seebi kiwi, willa kraasid ja kuulsaid Steiermarki terase wilatid.

Maaldri wärwid,

kuiwalt ja aururammuga õliga õerutud.

Wärnitsed, lakkid, liimi ja pintslid.

Seina- ja kattusepappi wabriku hinnaga.

92 2u siatoo gnyy 'suzav

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

Tartus, kaubahoowis nr. 26.

Piibli-raamatu laagris

Tartus

H. Laakmann'i raamatupoes

on saada: Tartu- ja Tallinnakeeli
Uued Testamendid nii kui ka Piib-
lid ja Testamenta ja Taaweti
laulud igas keeles Inglise-Ameerika
maa Piibliseltsist wäljaantud.

C. Schmidt & Ko.

Tartus, Peterburi aul. nr. 2, Naatuse aul. nr. 4

õmblusmasinate ladu

ja mehaniku töötuba

soowitab omaist suurest tagawarast

õmbluse masinaid ja nende üksikuid jagusi.

☛ Sga õmbluse masinat, mida wabrikust saame, waatame
enne müümist hooliga läbi ja wastutame tema headuse eest
kaks aastat.

☛ **Varandused,** ☛

nagu ka kõik mehaniku tööd saawad odawaste tehtud.

C. Freymuth

Tartus, Kõhn'i aul. nr. 1,

Naatuse eest Barcklaiplatzi poole minna.

Pesu- ja lõendi-kaupade ladu,

soowitab kuulsa Byrardowi wabriku

linase riide kaup

üsnä paraja hinna eest.

M. Paul,

endine A. W. Masing,

Tartus, raatuse taga.

Würtsikauba ja weinikauplus.

Suur ladu

kristalli-, fajangsi- ja portsellani-kaupa.

Enese põletatud kohwi
oades ja jahwatatud, iga päew wärskelt saada.

Raamatu föitmise pappi.

Beenikese ja lihtsamaid fajangsi- ja
kristalli-asju üüritatse wälja kõigeodawama hin-
naga ja igal ettenulewal korral.

Tartu apteegi-kauba, rohu- ja wärwi-
kaupluse kontor

J. G. Saure

enne G. Jürgenson & Ko.

Tartus, Nüütle uulitsas nr. 6,

soowitab

apteegi kaupa ja rohud

kui ka oma kuulsat

lõnga- ja kanga-wärwid

kõige odawama hinna eest.

Jällemüüjad saawad iseäranis kõrged protsentid.

Wähepäewadel on kauplus kinni.

Woru linnas

Gessler'i majas Katharina alees.

M. von Baffron'i

**Raamatu-, kunsti-, noodi- ja kir-
jutusmaterjali kauplus**

soowitab omast ladust paraja hinnaga kõiksugu eesti-,
saksa-, wene-, prantsusekeele ja noodi-raama-
tuid ning kirjutusmaterjali kõige paremat sorti.
Tellimisi ja ajalehe kuulutusi iga keelsete ajalehete peale
wõetakse igal ajal vastu.

Karl Neumann

Tartus, Riia uul. nr. 19.

Suur ladu

würtsi-, fajangsi-, portsellani- ja klaaskaupa
odawa hinnaga.

Beenikese ja lihtsamaid fajangsi- ja klaaskaupa ning noad
ja lahwiid üüritatse wälja kõige odawama hinnaga.

St. Peeterburgi saapa ja kallosi magasin

Tartus, Aue turn uul. nr. 20,

soowitab oma suurt ladu kõigeparemaid naeste-
ja meesterahwa kui ka laste saapit ja kingi ning
gummi kallosi. Kõigeförgemalt kinnitatud Wene-
ja Amerikamaa gummitauba seltsi wabrikust.

Tellimised ja parandamise tööd saawad heaste ja
odawaste tehtud.

G. F. Emmerich'i nahawabrik

Tartus,
Tallinna uul. nr. 2, omas majas.

Naha-fauplus

fauvahuutis nr. 18,

soowitab nii hästi oma wabriku, kui ka
Peeterburi nahkafid, kõiksugu fa-
mashide päälisnahkafid kõige kuul-
samatest wabrikuteft.

 Sealhomas ostetakse kõiksugu
parfimata nahkafid ja toimetatakse kõit-
fugu nahkade parkimist.

S. Gabai, Tartus.

Soowitan omad kuulsad head eht Türgi
tubakasortisid ja kõitidest tundjatest kiide-
tud ainus head wõistlus-paberossid:

Tsarskija, Polsa,

25 tütti 15 kop., 10 tütti 6 kop., 5 tütti 3 kop.

Otlitschnija

10 tütti 5 kop.

Annupallikult

S. Gabai

Tartu panga majas.

Kähtsamatest linna- ja maapoodidest saada.

Jätkemüjatele kõige odavamad hinnad.

§ Sõbe auuraha. §

C. Pollmer, Tartus,

enne S. Wüsch,

Ulia uul. nr. 4, raamatutrükkija Laakmann'i
kõrwal.

Arsti riistade magasin.

Soowitab oma suurest ladust kummasinaid, aadri-
randu, kobjatangisid, kobjanuge, lüpsmise toru-
fid, elajate maopiste nuad ja kõiki riistu looma-
arstidele; lana-, tasku- ja aianuge, naisterahwa-,
rättsepa- ja juukselõikamise käärisid, hamba-
ja filmatangisid, mitmesugused prillid j. n. e. Peale
selle juhin ma auustatud tarvitajate tähelepanemist oma
suure ladu kubeme paelte peale, mis kõige parema
moodu järele valmistatud ja kõige odavamad on.

R. Stahlberg

Tartus, suurel turul nr. 9.

Marjawiina- ja würtshikanplus.

Oma- ja wäljamaa marjawiina, Rum, Konjak, Arak ning kõiksugu napsi ja likööri kõige kuulsamateist wabrikuteist.

P. Adler'i Lambikauplus,

Tartus, Raatuse uul. kiwistlla ligidal.

Soowitab omaist suurest tagawarast kõiksugu laua-, sein-, kassi- ja laelampisi kõige odawamast hinnast kuni kõige kallimba hinnani. Lambi parandused saawad igal ajal wastu wõetud ning ruttu ja odawalt korrapärasest tehtud. Minu töö - tuas saawad kõiksugu plekki-, wase- ja zin-
fitööd tehtud ja müüakse ka sealsamas walmistatud laupa.

Luupakkikult

P. Adler.

M. Rudolff, Walgas

joowitab oma suurt kogu eestikeele lausluraamatud odawalt ja kallist koidetud nii kui ka kõiksugu waimulikud-, kooli-, jutu- ja noodiraamatud ning kõiksugust kirjutusmaterjali.

G. Berger, Tartus,

Promenadi uulitsas nr. 11.

Kõiksugu parandamised tasku-
uuride ja seinakellade juures saawad
hästi tehtud kõige odawama hinnaga.

Sealsamas on ka head seinakellad saada.

A. Gollking, Tartus,

Suure turu ääres nr. 16, Bepleri uulitsas
nr. 18,

soowitab majatarwituseks Kasani seepi, waha, stea-
rin-, palm- ja raswaküinlaid, petroleumi, suhk-
rut, siirupit, mett, theed, kõige paremat kohwi,
kaka, shokoladi. Soola, Moskwa jahu, herin-
gaid, walmis tehtud suppisid pakikeses. Wälja-
ja omamaa juustu, kõiksugu worsti, suur laager mai-
use asju, kuulsat Krimmi weini wennašete Stahl'i
käest Peterburist, head wäljamaa weini, konjak, rum,
arrak, kõiksugu napsi, likööriid ja spiritust, tuba-
kat, sigarid, paberossi kõige paremateist wabrikuteist.

Kõik kaubad on head ja hinnad odawad.

S. Laakmann'i juures Tartus on wäljatulnud

Kiriku lugu.

Käsitraamat juhatusesks kestmistele koolikohtadele ja
kirikuloo armastajatele.

Toimetanud A. Moshsfeldt, Nowgorodi õpetaja.

Hind 50 kop.

P. Aeffus

Tartus, kaubahoowis nr. 25,

soowitab ostjatele odawa hinnaga:

Ostaschkowi kollaseid wenesaapaid, eht Steiermargi wiskatid ja wiskati luisid, padasid ja pottisid igas suuruses, waabatud keetmise katlaid Malzowi wabrikuteist, willa- ja willa-puhastamise kraasisid, tõtkatid ja wankri-määret, kõiesid igas jämeduses, heina ja sõnnikuhangusid, prae-pannisid, pressitud tubakat, sahkasid, labidaid igas suuruses, lookasid ja piitsasid, suwe wiltkübaraid suures ladus igat moodi, tasku- ja lauauugasid ja kahwlisid, luffusid igat seltsi, lambaniitmise raudasid, igat seltsi wiltsaapaid j. n. e.

G. Peterson Tartus,

lukkseppameister,

Uueturu nultsas nr. 3, Arrosõn'i majas.

Kõiksugu lukkseppa tööd saawad hästi ja odawaste tehtud, niisama saawad parandused korralikult ja ruttu toimetatud.

Kaalud saawad õigeste säetud ja tembeldamiseks wastuwõetud.

P. Bokornew Tartus,

Suurel turul nr. 12,

asutatud 1782.

Suur rana, terase, wase ja walgwase saager, kõigeparemat Belgiamaa wankre määret, Portlandtsementi, kottiriet, Rootsi- ja Inglismaa luisud, wilja-, heina- ja hao-wiskatid. Traati, kettid ja kõied, wärwid, õli ja lakk, peegli- ja akna klaasi, käsitöö riistad, kõõgi ja majariistad, kõiksugust rauakraani ehituste tarwis kui: luffud, hinged, naelad, kruu- wid j. n. e. Masina rihmad nahast, kanepist ja gummist, püssid, rewolwrid patronid, pistongid, haawlid ja haawlikottid j. n. e.

Annan seeläbi teada et mul alati kõiksugu

kuld ja hõbe kaup

tagawaral on ja müün seda võimalikult kõige odawamate hindadega, nimelt: kuld kihlasõrmused ja laulatuseõrmused, käerõngad ja broshid, niisama on mul ka hõbe laulatuseõrmused tule läbi tulla- tud alati tagawaral ja toimetan tellimised hästi ja odawaste. Wana kulda ja hõbedat ostan ja maksan head hinda, Tartus, Aleksandri nultsas nr. 6.

Munpakkikult

Georg Jürgens, kuldseppmeister.

Tartus, Bene nultitas nr. 7, puusilla juures
mehaanikuse Balois wabrikus

tehaſſe kõiſtugu maſina tööd, nii kui ka rana- ja
waſe-walanife ja treimife tööd. Tule-
priſid ja weepumpad on walmis. Ombluſe maſi-
naid parandataſſe häſti ja odawalt.

Swan Kezwow

Tartus,
Kanbahoowis № 31 ja 17.

Suur ladu Norramaa raswa- ja Shotti heerin-
gaid, Soome ſilku (räimi), ſoola, Inglise ſepaſüſi, Riia
wankremääret, kõiſi, rogoſid, hobuſe naelu, walgeid
hobuſeriistu, rihmu, Sereni ja Oſtaſhkwowi ſaapaid, wika-
tid, ſirpiſid, willakraaſiſid, ſaapa ſääri, meeſte- ja
naeſterahwa ſaabaste pealiſjaguſid, poſtlanahka ja
mitund muud ſeltſi nahakaupa.

Plus raamat

H. Laakmann'i juures Tartus on wäljatulnud

117 Tuletiku mängu.

Lõbuſaſs ajawiitekſ noorele ja wanale ſeltſi-
liſes eluſ. Kõrku ſeadnud T. K. Lõbuleid.

Sind 20 kop.

Pihkwa pank

Põhjuſkapital . . 750,000 rubla
Tagawara kapital 277,364 „

Abipangad:

Tartus

suure turu ääres, Brock'i majas,

Pernus

ja

Kommiſſionär Narwas.

C. J. Karow'i

raamatupoes Wiljandis

müüakse kõikjagu eestikeele waimulikud-, kooli-,
jutu- ja noodi-raamatud.

M. Danziger'i

Wärwimise koda aurujõnuga

Mias

wärwib, wanutab ja pressib kõikjagust omaoetud riiet.

Kantud ülikonnad kui ka villad j. n. e. saawad
kõige paremate ja kõige odawama hinnaga wärwitud.

Wastuwõtmine Tartus

Eduard Friedrich'i juures

Mia- ja uneturu uul. nurga majas, Thuni mäe all.

Wärwiproowid on sealfamas näha.

S. Laakmann'i juures Tartus on wäljatulnud:

Naljaked pildi juttud

kirju piltidega, kirja pannud F. R. Lõbuleid.

I. anne: 1. Ronga pesa. 2. Diogenes

II. anne: 1. Usinuse palk. 2. Laiskuse palk.

Hind iga anne eest 10 kop.

Печ. разр. Дерптский Полиграфический Растъ, 2 сентября 1892 г.

Räppina wabriku

Paberifabrikus Tartus,

Uneturu uulitsas Nr. 12, Bürgermüsse majas

müüb wabriku hinnaga mitmesjagu post-, kirjutus- ja
trükipaberid igas suuruses ja wärwis, kui ka paberikottid
kaupmeestele mitmes suuruses.

Kõiksugu kirjutusmateriali

koolihestisid igas sortis ja suuruses ning konto- ja protokolli-
raamatud j. n. e. müüakse sealfamas kõige odawama hinnaga.

Koolmeistrid, wallawalitsused ja
kaupmehed saawad kõrged protsendid.

Joh. Eschscholtz, tullasepp

Tartus, Uneturu uulitsas nr. 10.

Suur ladu kuld- ja hõbeasju kui: käerõngad,
broshid, kihluse- ja laulatus-sõrmüksed j. n. e.

Kõiksugu graveerimise tööd kui ka tellimised
ja parandamised saawad ruttu ja korralikult tehtud.

J. Laakmann'i juures Tartus on saada:

Kallim wara ilma peal. Kirjutanud Henry Drum-
mond, looduse teaduse prohwektor Glasgowi linnas
Inglis-maal. Eesti rahwale toimetanud R. G. Kallas,
Rõuge õpetaja Liwi-maal. Hind 30 kop.

Rädala päikene eht 52 pühalikku mõtlemist.
Toimetanud R. G. Kallas, Rõuge õpetaja Liwi-
maal. Teine trükk. Hind 50 kop.

Johannese ilmutamise raamat, ära seletatud õpetaja L. Harmi'i kirjade järel. Saksa keelest Eesti keele ümber pannud W. Normann. Hind 50 kop.

Siüdja häääl. Pöörge ümber ja parandage meelt! Aratamiseks ning usufinnituseks, kõige waeste langenud pattustele, kes meelt tahtwad parandada ning pattust pöörda; ka mõned tülkid iseenese läbitatsumiseks neile, kes Issanda armu lauale tahtwad minna. W. Normann. Hind 30 kop.

Uus igapäiwane raamat ehk waimoliku wara kätike, mis aasta peale igapäewa jauls on leitud. Kirjutanud W. Normann. Hind 65 kop.

Waimulikud raasukesed usklikudele usufaswamises, õpetuseks ja usufinnitamiseks Dr. H. Mülleri kirjades. Saksa keelest maakeele kirjutanud W. Normann. Hind 50 kop.

Igapäewane manna maailma kõrbes. Kuu raamatuke uskliku teekäijatele, kes üleweltse Aanaani maa poole siit ilmast püüdwad rändada. Saksa keelest ümber pannud W. Normann, C. v. Kugelgen'i wäljaantud raamatukese järel. Hind 10 kop.

Maasto jutlused ehk meie Issanda Jeesuse Kristuse seitse sõna risti pealt. Armja maa rahwale usufinnitamiseks kirja pannud W. Normann. Hind 15 kop.

Suur äralepitamise päew, ehk meie Issanda Jeesuse Kristuse kannatamine, surm ja ülestõusmine. Suure Neljapäewa õhtu kellu kuuest kuni Suure Reedi õhtuni kellu kuueni, 24 tunni peale paastu ajal, Issanda kannatamise tähelepanemised ja palwed igapäewaseks prunfamiseks; wäljaannud W. Normann. Hind 20 kop.

Südja Dr. Martin Lutheruse elulugu. Lutheruse 400 aastase sündimise päewa mälestuseks. Eesti ewangeeli usu rahwale wäljaannud J. Jung. Hind 50 kop.